

57

EST. 1967
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION
สถาบันกรมส่งเสริมการเกษตร

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ระดับตำบล

ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา ปี 2569

สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๗๔๓ ๕๖๒๑

E mail : Chaiya.urt@doae.go.th

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอประจำปี ๒๕๖๙ เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรของตำบลให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของประชาชนรวมทั้งเป็นตัวเชื่อมระหว่างแผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด ซึ่งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเลม็ด ได้ดำเนินการตามกระบวนการทบทวน และกำหนดกรอบแผนพัฒนาการเกษตร โดยมีการบูรณาการปัญหาและความต้องการของทุกภาคส่วนในพื้นที่ตำบล

ในการนี้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเลม็ด ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน ที่ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลมาครั้งนี้

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเลม็ด

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ค
สารบัญภาพ	จ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๔
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๒
๓.๑ ฤดูกาล	๑๒
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิต	๑๒
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๔
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๔
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๔
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๕
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๕
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๕
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๖
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๘
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๙
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๒๐
๑.๑ เกษตรกร	๒๐
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๒๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลเดิมัด	๓๑
สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ข้าว	
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๓๑
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๒
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๕
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๗
๑.๕ ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน	๓๗
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๓๘
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๘
๑.๘ การวิเคราะห์ supply chain ปาล์มน้ำมัน	๓๙
สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน	
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๔๒
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๔๓
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๔๙
๑.๕ ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน	๕๐
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๕๐
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๕๑
๑.๘ การวิเคราะห์ supply chain ปาล์มน้ำมัน	๕๑
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๓
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๕๓
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๖
บรรณานุกรม	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง ตำบลเลม็ด	๒
๒	แสดงสรุปรูปเขตการปกครอง ตำบลเลม็ด	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลเลม็ด	๓
๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินตำบลเลม็ด	๑๑
๕	แสดงข้อมูลฤดูกาล ตำบลเลม็ด	๑๒
๖	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี ตำบลเลม็ด	๑๓
๗	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลเลม็ด	๑๗
๘	แสดงข้อมูลด้านพืช ตำบลเลม็ด	๑๘
๙	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลเลม็ด	๑๙
๑๐	แสดงข้อมูลด้านประมง ตำบลเลม็ด	๑๙
๑๑	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากรในตำบลเลม็ด	๒๐
๑๒	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลเลม็ด	๒๑
๑๓	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเลม็ด	๒๒
๑๔	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเลม็ด	๒๒
๑๕	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลเลม็ด	๒๓
๑๖	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลเลม็ด	๒๖
๑๗	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๖
๑๘	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลเลม็ด	๒๗
๑๙	แสดงจำนวนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกรและกลุ่มส่งเสริมอาชีพตำบลเลม็ด	๒๗
๒๐	แสดงจำนวนแหล่ง/เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลเลม็ด	๒๗
๒๑	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร ตำบลเลม็ด	๒๘
๒๒	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๒๘
๒๓	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๒๘
๒๔	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลเลม็ด	๓๒
๒๕	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๓๔
๒๖	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๓๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๗	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๓๗
๒๘	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๓๘
๒๙	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๓๘
๓๐	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด	๔๓
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๔๕
๓๒	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน .ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๔๖
๓๓	แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด	๕๐
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่ ตำบลเลม็ด	๕๑
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด	๕๑
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการส่งเสริมและพัฒนายกระดับมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร	๕๓
๓๗	แสดงแบบสรุปโครงการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	๕๔
๓๘	แสดงแบบสรุปโครงการการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลง	๕๕
๓๙	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๖

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อ ตำบลเลม็ด	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลเลม็ด	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชัน ตำบลเลม็ด	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลเลม็ด	๑๐
๕	แสดงกลุ่มชุดดินตำบลเลม็ด	๑๑
๖	แสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๙ ตำบลเลม็ด	๑๒
๗	กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๙ ตำบลเลม็ด	๑๓
๘	เส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ตำบลเลม็ด	๑๔
๙	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลเลม็ด	๑๕
๑๐	แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลเลม็ด	๑๖
๑๑	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลเลม็ด	๑๗
๑๒	กราฟแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลเลม็ด	๑๗
๑๓	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลเลม็ด	๑๘
๑๔	จำนวนประชากร คริวเรือน และคริวเรือนเกษตรกร ตำบลเลม็ด	๒๐
๑๕	จำนวนหัวหน้าคริวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลเลม็ด	๒๑
๑๖	ลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๒๒
๑๗	ลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๒๓
๑๘	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๒๔
๑๙	แสดงรายได้ในภาคเกษตรของเกษตรกรตำบลเลม็ด	๒๕
๒๐	แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๒๕
๒๑	แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๓๐
๒๒	แหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลเลม็ด	๓๑
๒๓	แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลเลม็ด	๓๒
๒๔	เขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ตำบลเลม็ด	๓๓
๒๕	ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลเลม็ด	๓๓
๒๖	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน(พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลเลม็ด	๓๔
๒๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา	๓๕

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
๒๘	ปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลเลม็ด	๓๗
๒๙	แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๓๘
๓๐	แหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๔๒
๓๑	แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๔๓
๓๒	เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๔๔
๓๓	ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๔๔
๓๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน(พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๔๕
๓๕	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด	๔๖
๓๖	แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด	๔๖
๓๗	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๔๙
๓๘	แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน ของตำบลเลม็ด อำเภอยะยา	๕๐

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลเลม็ดตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอไชยา โดยห่างจากที่ว่าการอำเภอไชยา ประมาณ ๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ ๗๖ ตารางกิโลเมตร

๑.๒ อาณาเขต

ตำบลเลม็ด มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

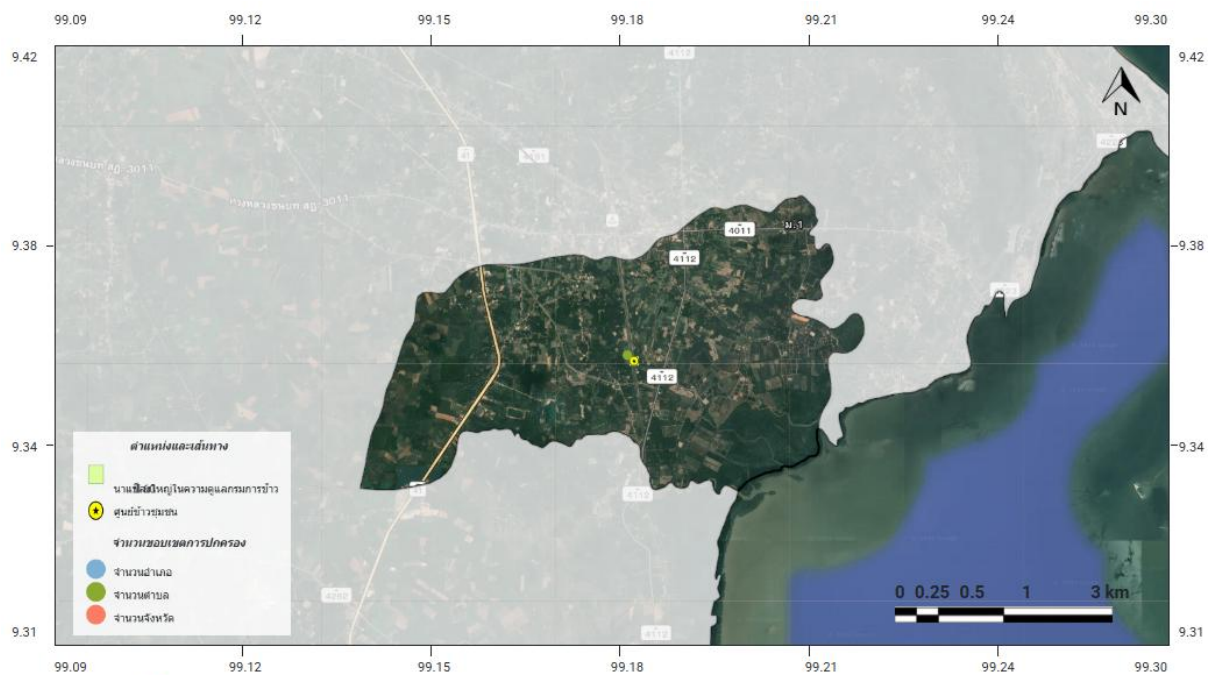
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลตลาดไชยาและตำบลเวียง

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอท่าฉาง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโมถ่าย อำเภอไชยา

แผนที่แสดงขอบเขต ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/#>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลเลม็ด แบ่งเขตการปกครองออกเป็นหมู่บ้านโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด ครอบคลุมทั้ง ๗ หมู่บ้าน คือ

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครองตำบลเลม็ด อำเภอ อำเภอไชยา

หมู่บ้าน	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	จำนวนบ้าน(ครัวเรือน)
ท่าใหญ่	๒,๑๕๔.๐๐	-	๒๒๐
วัดแก้ว	๑,๒๒๑.๐๐	๑	๓๒๐
นาหลวง	๑,๓๙๗.๐๐	-	๑๔๙
ปากท่อ	๔,๑๘๐.๐๐	-	๓๑๓
นาทราย	๑,๒๖๔.๐๐	-	๕๐
ปากด่าน	๔,๒๓๐.๐๐	-	๕๔๙
ไทรงาม	๒,๕๒๖.๐๐	-	๒๓๐

ที่มา:ที่ว่าการอำเภอไชยา ,พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน(ครัวเรือน)
เลม็ด	๒๔,๕๒๐.๙๗	๑	-	๗	๑,๘๓๑
รวม	๒๔,๕๒๐.๙๗	๑	-	๗	๑,๘๓๑

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด, พ.ศ. ๒๕๖๙

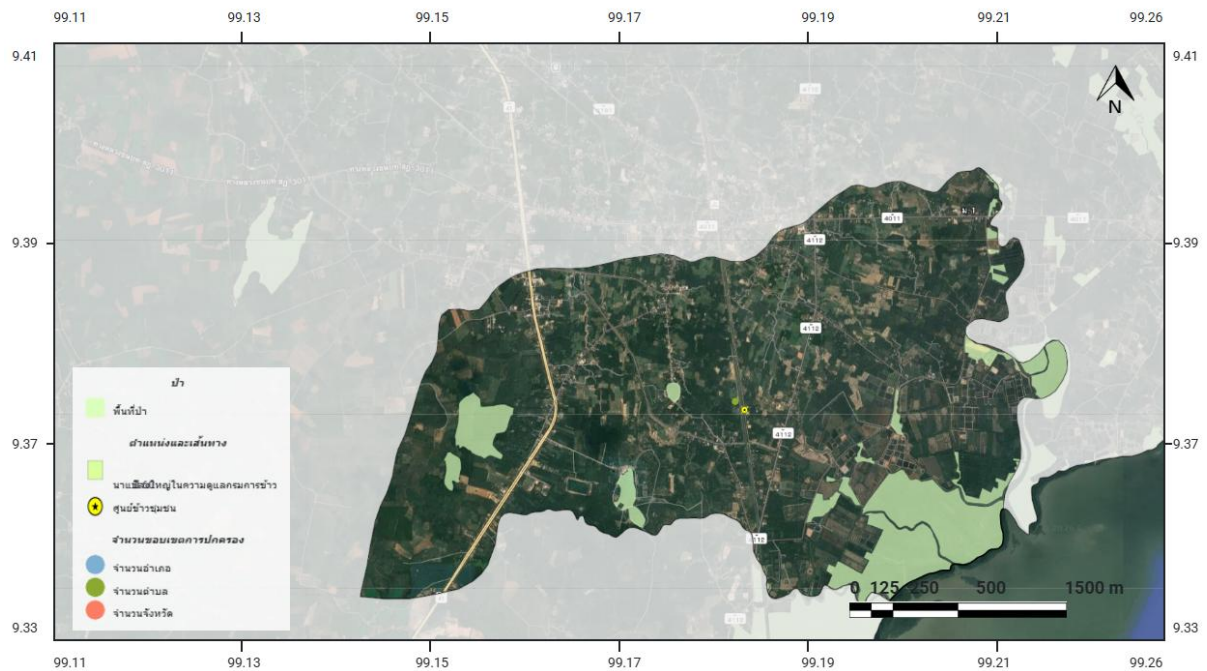
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สวนรุกขชาติเขาพุททอง จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ โดย สำนักงานป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี ได้เสนอมายังกรมป่าไม้เพื่อขอ อนุมัติจัดสร้างสวนรุกขชาติในเขตป่าสงวนป่าเขาพุททอง ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ประมาณ ๑๕๐ ไร่ ด้วยเห็นว่าบริเวณพื้นที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม ในสภาพป่าธรรมชาติที่สมบูรณ์ อยู่ติดกับสวนโมกขพลาราม ควรจะอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี ยั่งยืนตลอดไป

สวนรุกขชาติเขาพุททองตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่บนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๔๑ ระหว่างหลัก กิโลเมตรที่ ๗๑-๗๒ ก่อนถึงตลาดอำเภอ ไชยา และอยู่ติดกับสวนโมกขพลาราม

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

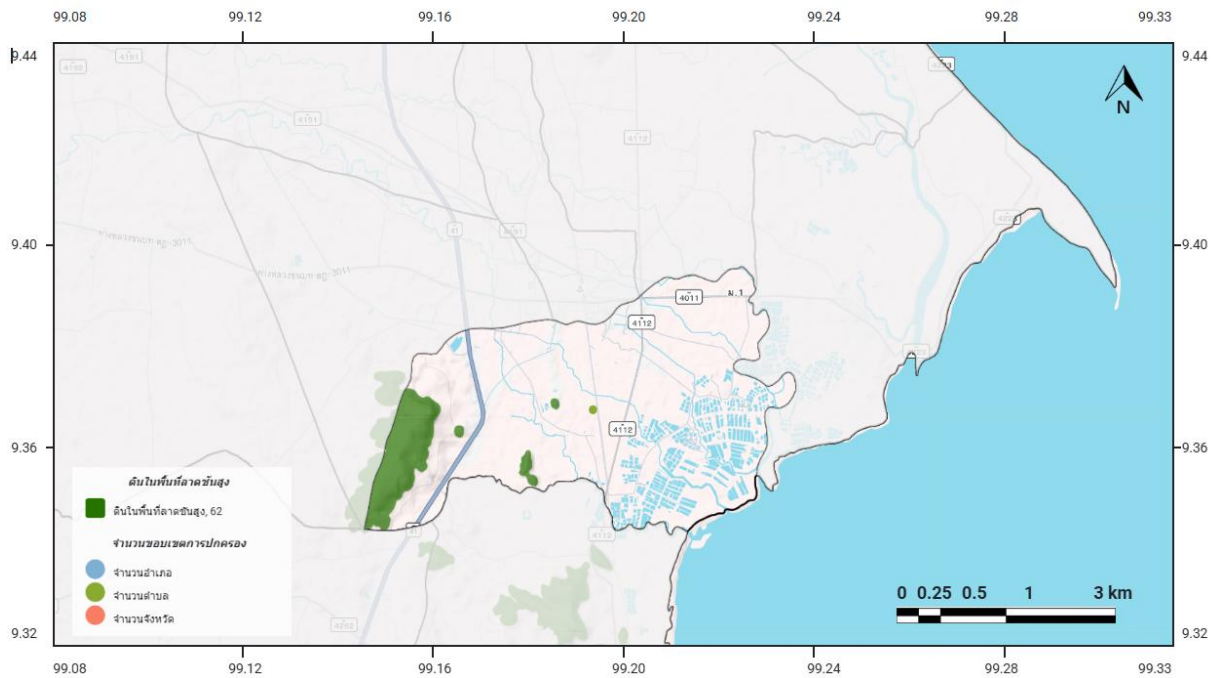
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
เลม็ด	๒๔,๕๒๐.๙๗	๒๕๒๓.๒๙	๑๔.๐๗
รวม	๒๔,๕๒๐.๙๗	๒๕๒๓.๒๙	๑๔.๐๗

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี,พ.ศ.๒๕๖๙

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ตำบลเลม็ดสามารถแยกได้เป็น ๓ ส่วน คือ เป็นที่ราบสูงมีความลาดชัน ทางตะวันตก ในหมู่ที่ ๖ เป็นที่ราบลุ่ม ม.๒,๓,๕ และ ๖,๗ บางส่วนเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลอยู่ทางทิศตะวันออกซึ่งเป็นพื้นที่ ม.๑,๔,๗

แผนที่แสดงความลาดชันของตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันตำบลเลม็ด อำเภอไชยา
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลท่าขนอนมีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๐ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด

ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๖

- ▶ ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเซียงราย (Cr) ชุดดินสุโหงโกลก (Gk) ชุดดินแกลง (Kl) ชุดดินคลองชุด (Kut) ชุดดินมโนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) ชุดดินวังตง (Wat)
- ▶ ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ▶ ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ
- ▶ แนวทางการจัดการ : **ปลูกข้าว** ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐

ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปุ๋ย ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปุ๋ย ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖

- ▶ ชุดดิน : ชุดดินอ่าวลึก (Ak) ชุดดินห้วยโป่ง (Hp) ชุดดินกระบี่ (Kbi) ชุดดินโคกกลอย (Koi) ชุดดินลำภูรา (Li) ชุดดินปากจั่น (Pac) ชุดดินพังงา (Pga) ชุดดินภูเก็ต (Pk) ชุดดินปะทิว (Ptu) และชุดดินท้ายเหมือง (Tim)
- ▶ ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ▶ ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช้งนาน และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน
- ▶ แนวทางการจัดการ : **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก
- ปลูกไม้ผล** ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บ

ผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

- ▶ ชุดดิน : ชุดดินลำแก่น (Lam) ชุดดินรือเสาะ (Ro) และชุดดินตาขุน (Tkn)
- ▶ ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหรือดินทรายแข็งละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง
- ▶ ปัญหา : ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่อาจมีน้ำไหลป่าท่วมขังฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก
- ▶ แนวทางการจัดการ : **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงและช่วยเพิ่มผลผลิต พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

- ▶ ชุดดิน : ชุดดินฉลอง (Chl) ชุดดินฝั่งแดง (Fd) ชุดดินควนกาหลง (Kkl) ชุดดินคลองท่อม (Km) ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินละหาน (Lh) ชุดดินนาท่อม (Ntm) และชุดดินท่าแซะ (Te)
- ▶ ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- ▶ **ปัญหา :** ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งชว่งนาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดิน
- ▶ **แนวทางการจัดการ :** **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพริ้ว ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก
- ปลูกไม้ผล** ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝก หรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓๙

- ▶ **ชุดดิน :** ชุดดินคอหงษ์ (Kh) ชุดดินนาทวี (Nat) ชุดดินสะเดา (Sd) ชุดดินทุ่งหว้า (Tg)
- ▶ **ลักษณะเด่น :** กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ▶ **ปัญหา :** เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง
- ▶ **แนวทางการจัดการ :** **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพริ้ว ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมลิ็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก
- ปลูกไม้ผล** ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

เช่น ปลุกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชแซม ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลุก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลุก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๕๐

- ▶ ชุดดิน : ชุดดินพะโต๊ะ (Pto) และ ชุดดินสวี (Sw)
- ▶ ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนลึกปานกลางถึงเศษหิน ก้อนหินหรือชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ▶ ปัญหา : ดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช้วนาน และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ทำให้เกิดเป็นดินตื้นและยากต่อการปรับปรุงแก้ไข

- ▶ แนวทางการจัดการ : **ปลุกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลุกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลุกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ด ถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลุกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชหมุนเวียน ปลุกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลุก

ปลุกไม้ผล ชุดหลุมปลุกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลุกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลุกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพืชแซม ขึ้นบันได คันดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลุก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลุก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๖๐

- ▶ ชุดดิน : เนื่องจากหน่วยแผนที่นี้เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิด ดังนั้นในแผนที่ดินระดับจังหวัด จึงเรียกว่าเป็น พวดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดี (AC-wd : Alluvial Complex, well drained)
- ▶ ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง
- ▶ ปัญหา : -
- ▶ แนวทางการจัดการ : **ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก** เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชหมุนเวียน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

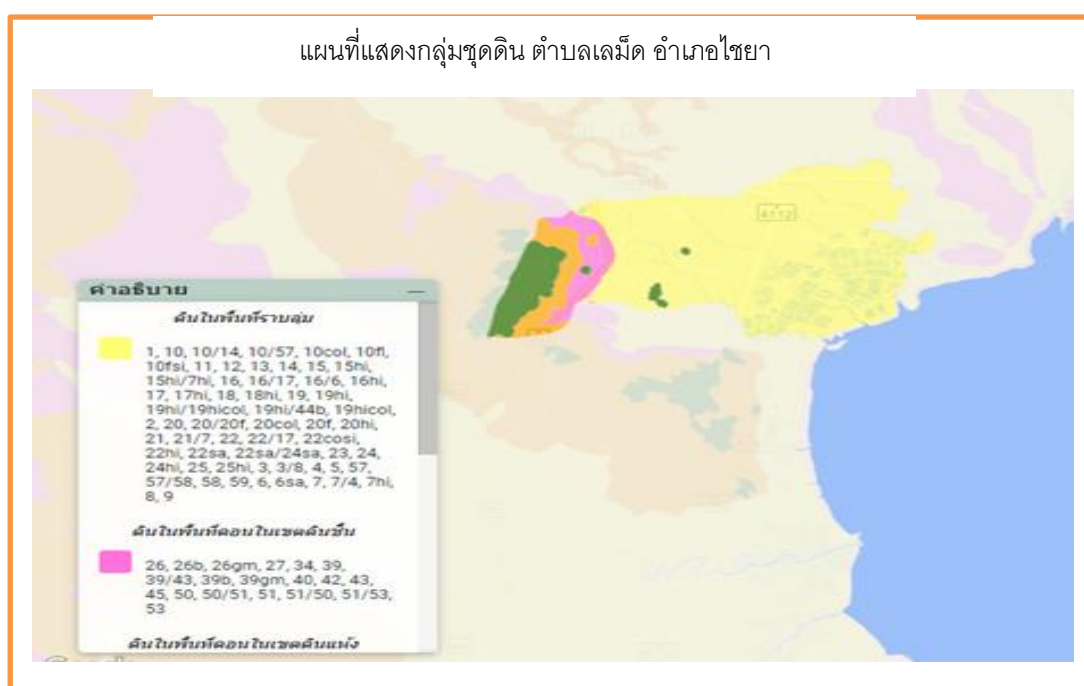
- ▶ ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)
- ▶ ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร
- ▶ ปัญหา : มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน
- ▶ แนวทางการจัดการ : **ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า** **แหล่งต้นน้ำลำธาร** ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง

สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๙) กลุ่มชุดดิน U หมายถึงหน่วยดินชุดเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous land unit) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถจำแนกเป็นชุดดินปกติได้ เนื่องจากมีลักษณะที่แตกต่างออกไปอย่างชัดเจน เช่น บ่อดินหรือพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะอื่นๆ ไม่ใช่ชื่อกลุ่มชุดดินสำหรับการเกษตรทั่วไป

๑๐) กลุ่มชุดดิน W ในประเทศไทยไม่ใช่ชื่อกลุ่มชุดดินโดยตรง แต่เป็นการใช้ตัวย่อพยัญชนะต้นของ "ชื่อชุดดิน" (Soil Series) ที่ขึ้นต้นด้วยตัว W ซึ่งมีหลายชุดดินที่มีลักษณะแตกต่างกันตามการจำแนก โดยมีชุดดินสำคัญดังนี้ ชุดดินวัฒนา, ชุดดินเวียงชัย, ชุดดินวังไทร, ชุดดินวาริน เป็นต้น

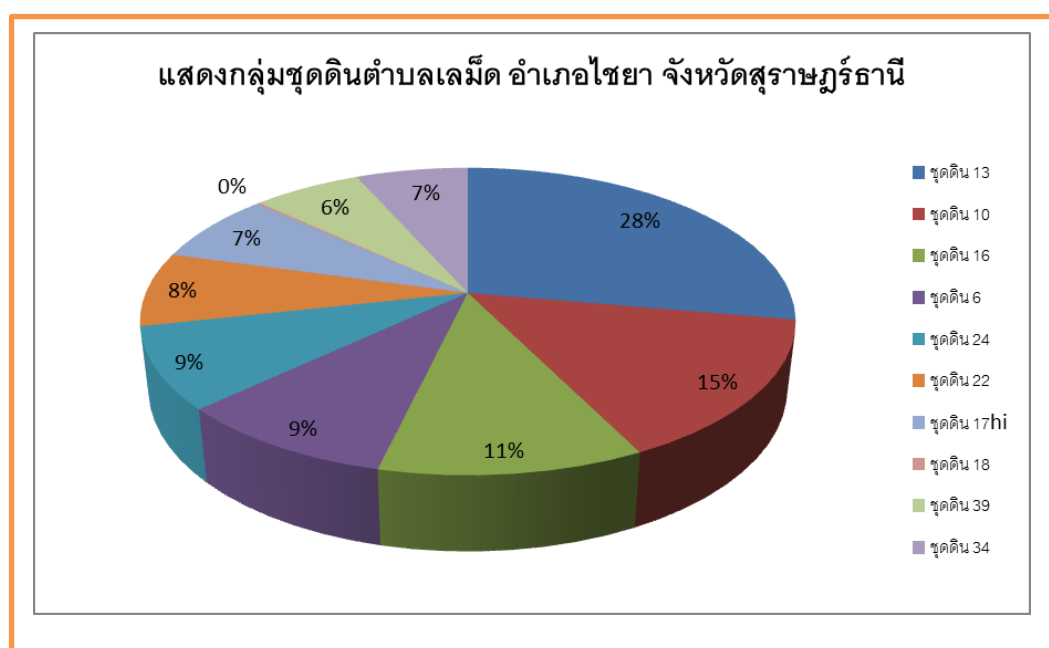

ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
(ที่มา: Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๙)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)
๑๓	๖,๒๘๕.๓๙
๑๐	๓,๓๖๒.๖๘
๑๖	๒,๔๙๓.๘๓
๖	๒,๑๐๔.๑๖
๒๔	๑,๙๓๔.๓๑
๒๒	๑,๗๖๘.๕๙
๑๗hi	๑,๖๘๒.๕๙
๑๘	๔๓.๓๖
๓๙	๑,๔๔๕.๒๔
๓๔	๑,๔๙๖.๐๕
ผลรวมทั้งหมด	

(ที่มา Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา Agri-map, พ.ศ.๒๕๖๙)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

สภาพภูมิอากาศของตำบลเลม็ดได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย รวมทั้งมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย ดังนั้น จึงทำให้มีช่วงฤดูฝนยาวนานมาก โดยกินระยะเวลาตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนมกราคม โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึง ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม หลังจากสิ้นสุดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้วอากาศจะเริ่มร้อน และจะมีอากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายน แต่ไม่ร้อนมากนัก เนื่องจากภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรอยู่ใกล้ทะเลกระแสลมและไอน้ำจากทะเลทำให้อากาศคลายร้อนลงไปมาก โดยมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยเท่ากับ 34°C และต่ำสุดเฉลี่ยเท่ากับ 24°C

ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนมกราคม ช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้นจากมหาสมุทรอินเดียพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้มีฝนตกทั่วไป และในช่วงฤดูฝนยังมีร่องความกดอากาศต่ำปกคลุมภาคใต้เป็นระยะๆ อีกด้วย จึงทำให้มีฝนตกมากและเนื่องจากอยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย ทำให้มีฝนตกมากกระหว่างเดือนพฤศจิกายนและ ธันวาคมอีกช่วงหนึ่งด้วย เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือ กันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๐๖ มิลลิเมตร เดือนที่มีปริมาณฝนน้อยที่สุด คือ กุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๗ มิลลิเมตร

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลฤดูกาล ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

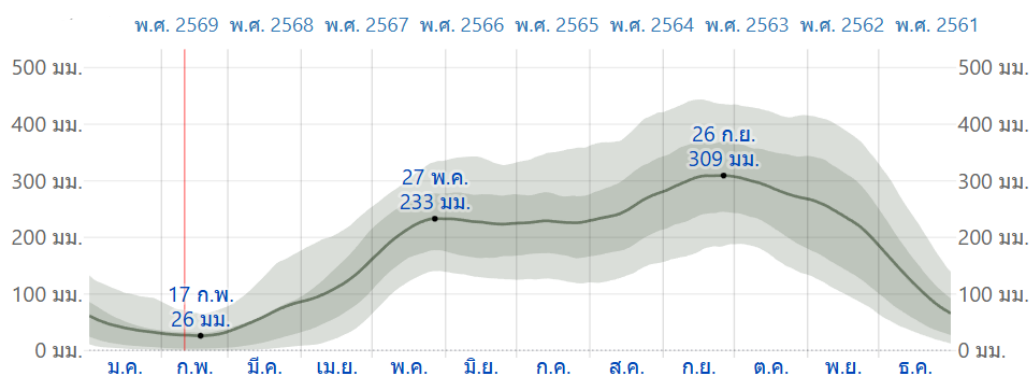
ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		←————→										
ฤดูฝน	→					←————→						

(ที่มา : <https://th.weatherspark.com/พ.ศ> ๒๕๖๙)

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

๓.๒.๑ ปริมาณน้ำฝน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙ โดยมีปริมาณฝนตลอดปี ในอำเภอไชยา เดือนที่มีปริมาณฝนมากที่สุดคือ เดือนกันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ ๓๐๖ มิลลิเมตร และเดือนที่มีปริมาณฝนน้อยที่สุดคือ เดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๗ มิลลิเมตร

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนรวมเฉลี่ย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

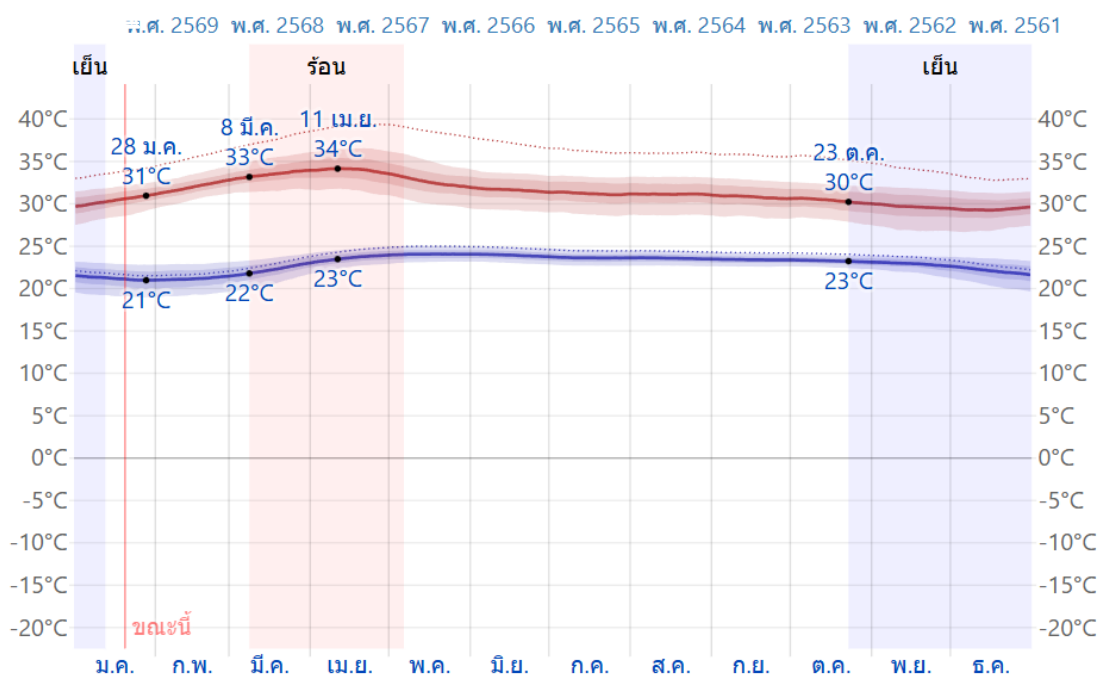

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๘ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙

(ที่มา : <https://th.weatherspark.com/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓.๒.๒. อุณหภูมิ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙ ฤดูกาลที่ร้อนมีระยะเวลา ๑.๙ เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ถึงวันที่ ๖ พฤษภาคม และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยรายวันสูงกว่า ๓๓°C เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดของปีในอำเภอไชยา คือ เมษายน โดยมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๓๔°C และต่ำสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๒๔°C ฤดูกาลที่เย็นมีระยะเวลา ๒.๗ เดือน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๓ ตุลาคม ถึงวันที่ ๑๒ มกราคม และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยรายวันต่ำกว่า ๓๐°C เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดของปีในอำเภอไชยา คือ ธันวาคม โดยมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๒๒°C และสูงสุดเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙°C

กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๙ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : <https://th.weatherspark.com/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

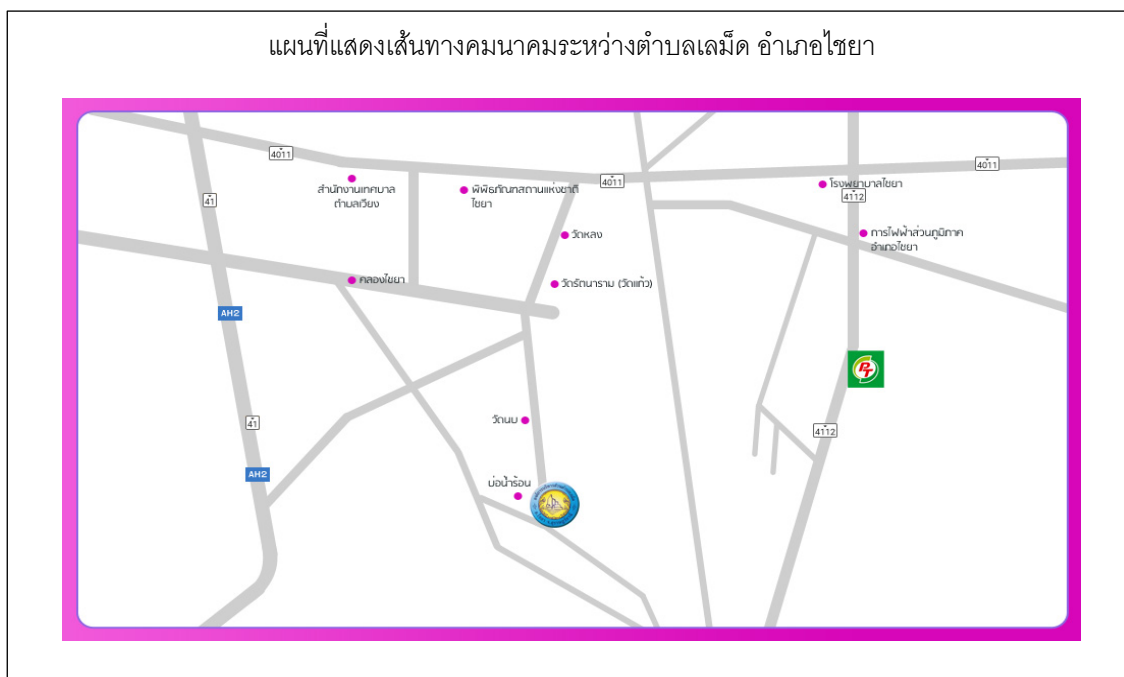
ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๘๕๐.๕๐	๑๕๔.๒	๑๖๕	พฤศจิกายน	๓๖.๘°C	๒๑.๕°C	๒๗.๒°C
๒๕๖๕	๑,๘๘๐.๒๐	๑๖๕	๑๗๒	พฤศจิกายน	๓๗.๒°C	๒๐.๘°C	๒๖.๙°C
๒๕๖๖	๑,๕๖๐.๘๐	๑๓๐.๑	๑๔๘	พฤศจิกายน	๓๘.๕°C	๒๒°C	๒๗.๕°C
๒๕๖๗	๑,๔๘๐.๔๐	๑๒๓.๔	๑๔๒	กันยายน	๓๙°C	๒๑°C	๒๗.๘°C
๒๕๖๘	๑,๘๐๐	๑๔๕	๑๕๕	พฤศจิกายน	๓๙°C	๒๒°C	๒๗°C

ที่มา : ระบบบริการข้อมูลอุตุฯ มหาวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๙

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลทุ่งมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทาง๔๑๑๒ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลเลม็ด อำเภอไชยา
(ที่มา : google- map ,พ.ศ.๒๕๖๙.)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทางรถไฟ   ทางรถไฟตัดผ่านคั่นระหว่างหมู่ที่ ๗ และหมู่ที่ ๓ ตำบลเลม็ด

ถนนสายไชยา – พุมเรียง เป็นถนนลาดยาง

ถนนสายวัดหน้าเมือง – สะพานหิน เป็นถนนลูกรัง

ถนนสายพ่อตาเขียว เป็นถนนลูกรัง

ถนนสะพานจันทร์ – คลองท่าปูน เป็นถนนลาดยาง

ถนนสายสวนโมกข์ – บ้านในเขา เป็นถนนลาดยาง

ถนนสายประมง เป็นถนนลูกรัง

ถนนเอเชียเป็นถนนทางหลวงลาดยาง

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ ตำบลเลม็ด อำเภอยายา

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลเลม็ด อำเภอยายา
(ที่มา: google-map, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยายา

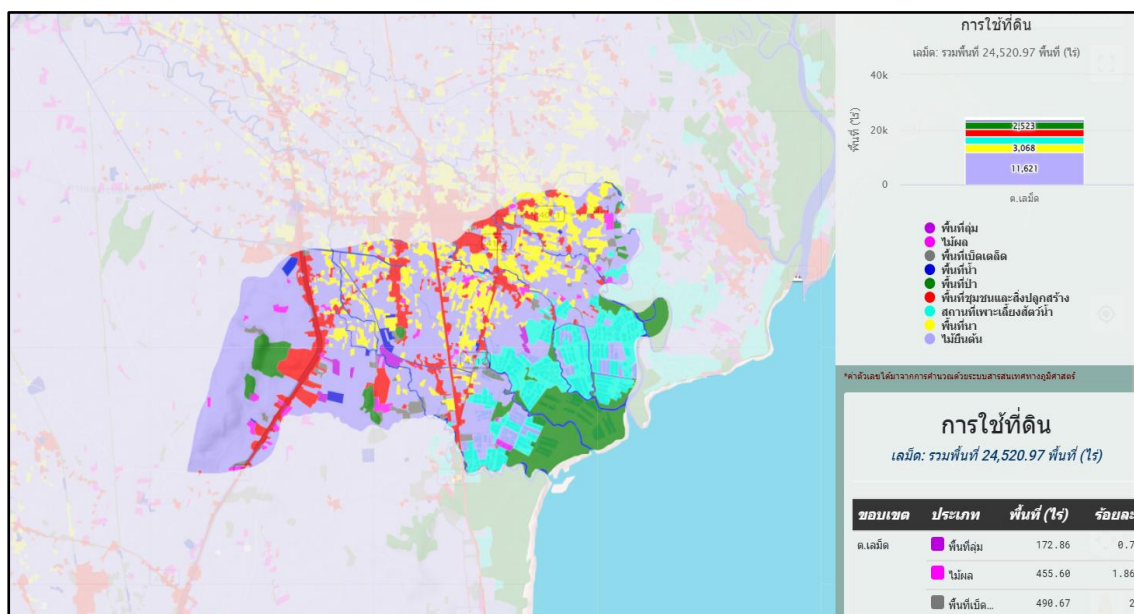
ตำบลเลม็ด อำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ไม้ยืนต้น จำนวน ๑๑๖๒๑.๑ ไร่ ร้อยละ ๔๗.๓๙ รองลงมาคือ พื้นที่นา จำนวน ๓๐๖๘.๔๗ ไร่ ร้อยละ ๑๒.๓๙ และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๒๘๘๑.๔๔ ไร่ ร้อยละ ๑๑.๗๕

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยายา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ลุ่ม	๑๓๒.๘๖	๐.๗
ไม้ผล	๔๕๕.๖	๑.๘๖
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔๙๐.๖๗	๒
พื้นที่น้ำ	๖๕๕.๘๗	๒.๖๗
พื้นที่ป่า	๒๕๒๓.๒๙	๑๐.๒๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๖๕๑.๖๘	๑๐.๘๑
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๘๘๑.๔๔	๑๑.๗๕
พื้นที่นา	๓๐๖๘.๔๗	๑๒.๕๑
ไม้ยืนต้น	๑๑๖๒๑.๑	๔๗.๓๙

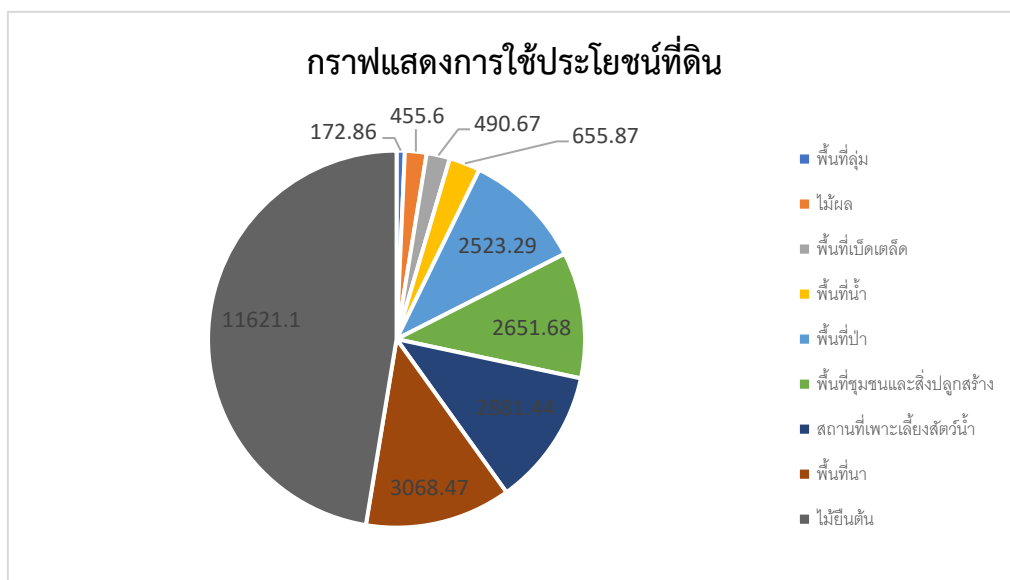
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลเลม็ด อำเภอยายา

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลเลม็ด อำเภอยายา
 (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

กราฟแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยายา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๑๒ กราฟแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยายา
 (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ตำบลเลม็ด พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๕,๕๘๗.๖๒ ไร่ รองลงมา คือข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒,๒๗๙.๓๑ ไร่ และยางพารา มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๑๓๘.๑๗ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวและไม้ผล ตามลำดับ

ประชากรตำบลเลม็ด มีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร ๒๕,๔๖๖.๗๘ ไร่ (ร้อยละ ๒๒.๕๕ ของพื้นที่ตำบล) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลด้านพืช ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา					
		ข้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	มะพร้าว	รวมทั้งหมด
เลม็ด	๙,๕๒๕.๒๑	๒,๒๗๙.๓๑	๑,๑๓๘.๑๗	๕,๕๘๗.๖๒	๓๒.๑๙	๒๔๐.๙๒	๙,๕๒๕.๒๑
รวม	๙,๕๒๕.๒๑	๒,๒๗๙.๓๑	๑,๑๓๘.๑๗	๕,๕๘๗.๖๒	๓๒.๑๙	๒๔๐.๙๒	๙,๕๒๕.๒๑

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา (ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘)

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตำบล เลม็ด	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	รวม ทั้งหมด
	๑๗๙	๖๗๐	๗๘๐	๔,๖๐๐	๑,๐๖๑	๒๖๗	-	

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ตำบล เลม็ด	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	รวม ทั้งหมด
	๒๒	๑,๑๕๕	-	-	-	๑๐	

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไข่เค็มไชยา นับว่าเป็นสินค้าที่ขึ้นชื่อและช่วยสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่เป็นอย่างดี จนกลายเป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่งของอำเภอไชยาและจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับประเทศและเพื่อยกระดับและเพิ่มคุณภาพไข่เค็มไชยาให้คุณภาพในระดับที่สูงขึ้น ทางสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงประกาศรับเกษตรกร ผู้ผลิต เพื่อขึ้นทะเบียนไข่เค็มไชยาเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ใช้สัญลักษณ์ GI เป็นเครื่องหมายรับรองถึงความเป็นของแท้และสินค้าดั้งเดิมของชุมชน

โดยไข่เค็มไชยาเป็นสูตรเฉพาะ ไข่เป็นสีแดงสด ในตำบลเลม็ด มีเกษตรกรกว่า ๑๐๐ ครัวเรือนที่เลี้ยงเป็ดและขายไข่สด รวมทั้งรวมกลุ่มแปรรูป ขายในนามไข่เค็มไชยา

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

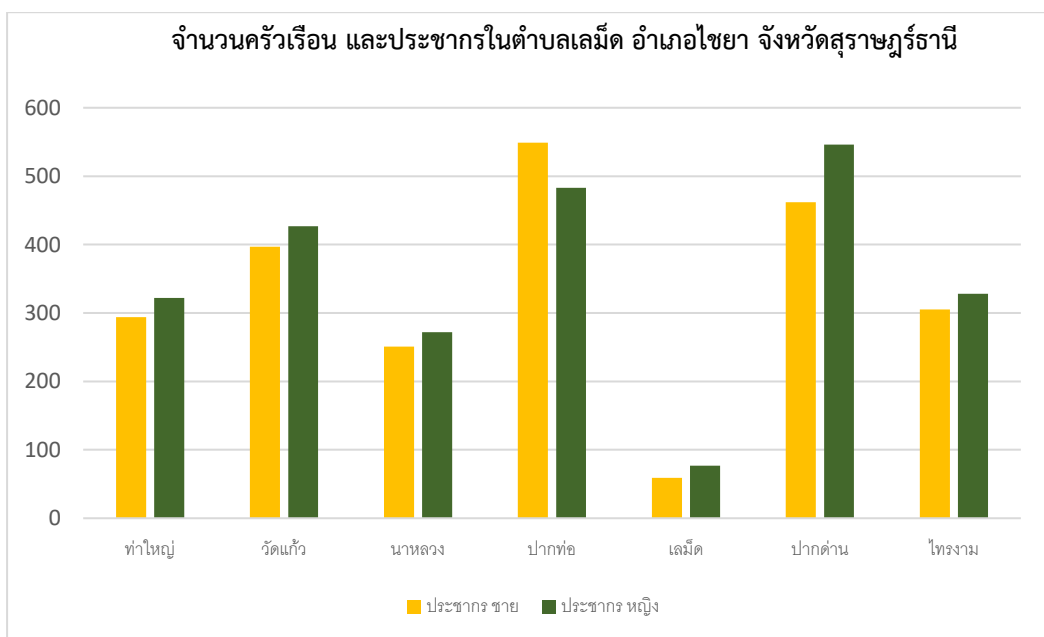
๑) ครั้วเรือนและประชากร ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน ๔,๘๐๒ คน จำนวนครั้วเรือน ๙๗๒ ครั้วเรือน แบ่งเป็นชาย ๒,๓๔๗ คน หญิง ๒,๔๕๕ คน มีรายละเอียดแยกเป็นหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนครั้วเรือน และประชากรในตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครั้วเรือนทั้งหมด	ครั้วเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ท่าใหญ่	๑๓๐	๑๑๘	๒๙๔	๓๒๒	๖๑๖
๒	วัดแก้ว	๑๗๐	๑๕๘	๓๙๗	๔๒๗	๘๒๔
๓	นาหลวง	๑๐๕	๑๐๐	๒๕๑	๒๗๒	๕๒๓
๔	ปากท่อ	๒๐๖	๑๘๙	๕๔๙	๔๘๓	๑,๐๓๒
๕	เลม็ด	๒๘	๒๕	๕๙	๗๗	๑๓๖
๖	ปากด่าน	๒๐๓	๑๘๔	๔๖๒	๕๔๖	๑,๐๐๘
๗	ไทรงาม	๑๓๐	๑๒๒	๓๐๕	๓๒๘	๖๓๓
รวม		๙๗๒	๘๙๖	๒,๓๔๗	๒,๔๕๕	๔,๘๐๒

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอยะโฮง ,พ.ศ. ๒๕๖๘

จำนวนครั้วเรือน และประชากรในตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๑๔ จำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง (ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

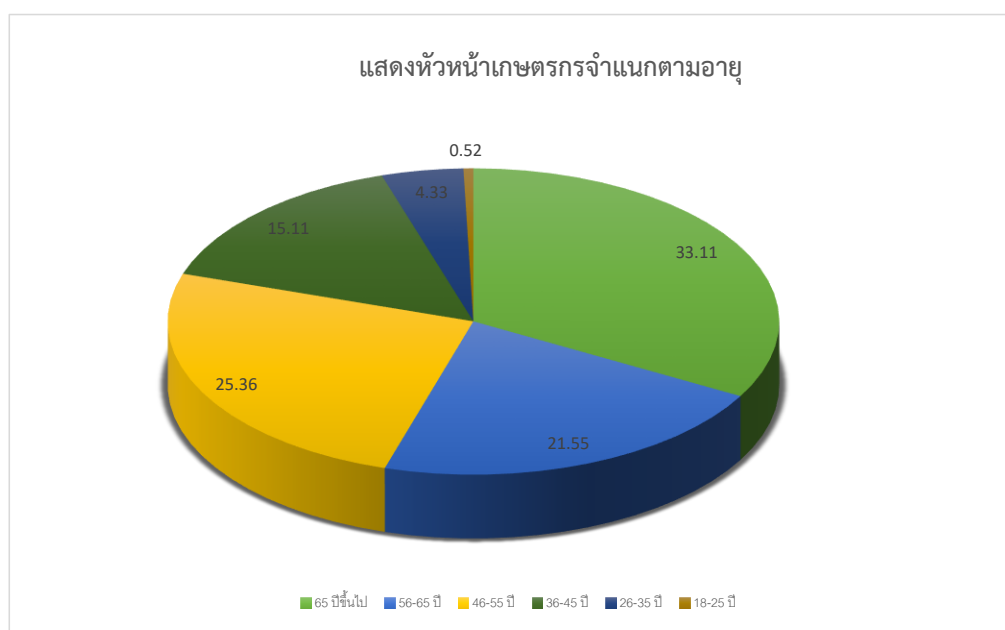
ตำบลเสม็ด มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๗๖๑ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๒๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๒ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖๓ และอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๒๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐๔ ตามลำดับดังตาราง

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๕๑	๓๓.๑๑
๕๖ - ๖๕ ปี	๑๖๔	๒๑.๕๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๑๙๓	๒๕.๓๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๑๕	๑๕.๑๑
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๓	๔.๓๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๕	๐.๕๒
รวม	๗๖๑	๑๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพแสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา

ภาพที่ ๑๕ จำนวนหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลเลม็ด มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘๙๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๐๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๘๘ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๙%

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๖๒๑	๘๑.๖๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๔๐	๑๘.๔๐
รวม	๗๖๑	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๑๖ ลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลเลม็ด ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๕๘๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๖๐ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๕๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๕๘๙	๙๑.๖๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	-	
เช่า	๕๔	๘.๔๐
รวม	๑,๔๐๕	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

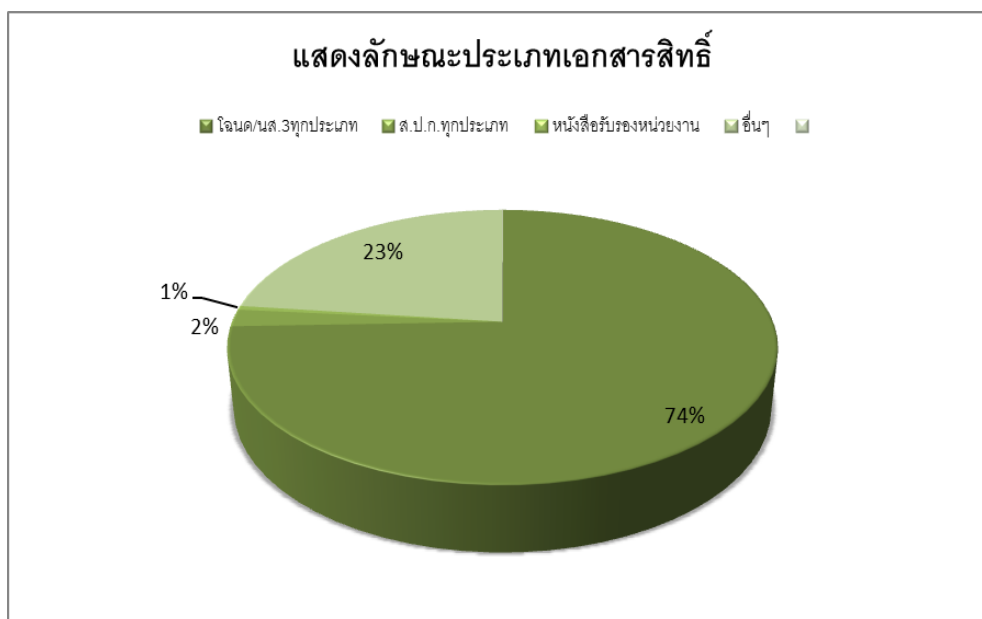
ภาพที่ ๑๗ ลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (คร่าวๆ)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	อื่นๆ	
๔๗๘	๑๓	๓	๑๔๘	๖๔๒

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

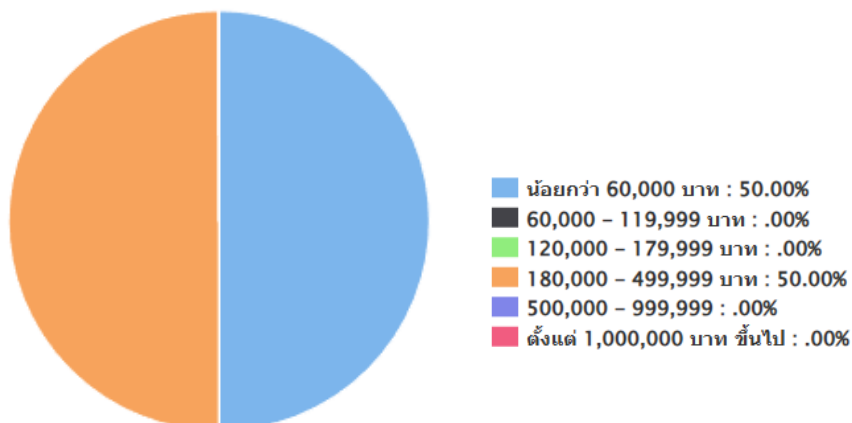

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ตามข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับตำบล ปี ๒๕๖๘ (สำนักงานพัฒนาชุมชน, พ.ศ. ๒๕๖๘) พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรในหมู่ที่ ๔ ตำบลเลม็ด มีรายได้รวมจากทุกแหล่งเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี เป็นจำนวน ๖๑๗,๒๔๐.๙๖ บาท รองลงมาคือ หมู่ที่ ๖ เป็นจำนวน ๕๕๔,๑๐๐.๐๐ บาท และหมู่ที่ ๗ เป็นจำนวน ๔๒๖,๗๐๕.๔๘ บาท ตามลำดับ และรายจ่าย ซึ่งรวมหนี้สินด้วยแล้ว พบว่า หมู่ที่ ๔ ตำบลเลม็ด มีรายจ่ายรวมจากทุกแหล่งเฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี เป็นจำนวน ๕๔๙,๒๙๔.๗๔ บาท รองลงมาคือ หมู่ที่ ๖ เป็นจำนวน ๓๙๕,๙๑๒.๑๒ บาท และ หมู่ที่ ๑ เป็นจำนวน ๒๓๙,๔๓๗.๕๐ บาท ตามลำดับ

รายได้ในภาคการเกษตร

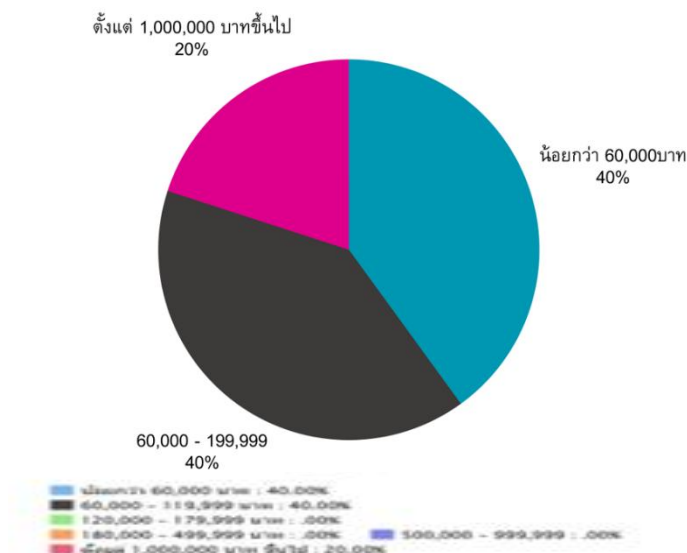

ภาพที่ ๑๙ แสดงรายได้ในภาคเกษตรของเกษตรกรตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮรา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เปอร์เซ็นต์ของเกษตรกรที่มีหนี้สินเกษตรกรในภาคการเกษตรมากที่สุด น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท คิดเป็น ๔๐.๐๐% และระหว่าง ๖๐,๐๐๐ - ๑๙๙,๙๙๙ บาท คิดเป็น ๔๐.๐๐ % และเปอร์เซ็นต์ของเกษตรกรที่มีหนี้สินเกษตรกรในภาคการเกษตรน้อยที่สุด ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คิดเป็น ๒๐.๐๐ %

กราฟแสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินเกษตรกรแยกตามแหล่งสินเชื่อ

ภาพที่ ๒๐ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรเลม็ด อำเภอยะโฮรา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วน
ใหญ่ โดยมีศาสนสถาน ๔ แห่ง ได้แก่

- วัดรัตนาราม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๒
- วัดสมโมสร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔
- วัดपालิไลย์ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๕
- สวนโมกขพลาราม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๖

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีและวัฒนธรรม งานประจำปีที่สำคัญในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ดำเนินการจัดเป็นประจำ ได้แก่

- ประเพณีลอยกระทง (ตุลาคม – พฤศจิกายน)
- ประเพณีการจัดงานวันจับปีจวบเดือนและรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ (เมษายน)
- ประเพณีบุญสารทเดือนสิบ (กันยายน – ตุลาคม)
- งานแข่งขันกีฬาประเพณีประจำปี (มีนาคม – พฤษภาคม)

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลเลม็ด มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณ
จากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การ
บริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้ กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๓ กลุ่ม มีสมาชิก ๖๒ ราย วิสาหกิจชุมชน ๕ แห่ง สมาชิก
๒๑๐ ราย

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ตำบลเลม็ด	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
	๓	๖๒	-	-	-	-	๗	๒๒๐	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๔
เครื่องดื่ม	๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๕
รวม	๑๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนYSF อำเภอไชยา	๘๗	๗	เลม็ด	๑๖
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนไชยาโมเดล	๖๙/๑	๖	เลม็ด	๑๕๗
วิสาหกิจชุมชนต้นกล้าสมุนไพรไชยา	๖๙/๑	๖	เลม็ด	๑๑
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแพทย์แผนไทยไชยา	๑๐๒/๑	๕	เลม็ด	๒๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปข้าวบ้านนาหลวง	๕๘	๕	เลม็ด	๑๒
วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวชุมชน	๖๓/๑	๕	เลม็ด	๑๓
วิสาหกิจชุมชนไข่เค็ม อ.ส.ม.ไชยา	๕๘	๕	เลม็ด	๑๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันโชนดินเปรี้ยว-ดินเค็ม	-	๔	เลม็ด	๓๔
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านนาหลวง	-	๓	เลม็ด	๒๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านปากด่าน	-	๖	เลม็ด	๒๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลเลม็ด มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย (ศพก. เครือข่าย) ๑

ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ตำบล เลม็ด	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการ พัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
-		๒	๑	-	๑	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลเลม็ด มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้าน จำนวนมากที่สุด อย่างละ ๗ ราย รองลงมาคือ หมอดินอาสา จำนวน ๖ ราย และอาสาปศุสัตว์จำนวน ๕ ราย ครัวเรือนอาสา จำนวน ๓ ราย ประมงอาสาจำนวน ๒ ราย และสหกรณ์ และเศรษฐกิจเกษตรอย่างละ ๑ ราย นอกจากนี้ยังมีชลประทานอาสา อีกจำนวน ๒ รายที่ไม่ได้ระบุในตารางนี้

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร รณพลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติที่ดิน
เลม็ด	-	๓	๒	๕	๖	๗	๑	๑	๐
รวม	-	๓	๒	๕	๖	๗	๑	๑	-

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลเลม็ดมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบล มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลเลม็ด อำเภอยะยา

หมู่ที่	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
เลม็ด	๑	นายสมศักดิ์ ไสสุวรรณ	หมู่ที่ ๓ ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
	๒	นางอารีวรรณ ทองแถม	หมู่ที่ ๕ ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
	๓	นางสาวรำภา มุสิโก	หมู่ที่ ๔ ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
	๔	นายเสวต จันท์ทะนา	หมู่ที่ ๗ ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
	๕	นางสาวจันท์จิรา จันท์ทะนา	หมู่ที่ ๗ ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
	๖	นางสุวิมล พิมพ์เทพ	หมู่ที่ ๓ ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา
รวม	๖		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยะยา , พ.ศ.๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑. ชื่อ : ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุธรรม ทองแถม
 หมู่ที่ ๕ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 สถานการณ์ของพื้นที่ : รวบรวมสมาชิกกลุ่มในชุมชน เพื่อผลิตข้าวและจำหน่ายร่วมกัน
 แนวทางการพัฒนา : พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน มีมาตรฐานรองรับ และขยายการตลาดมีการเชื่อมโยงเครือข่าย
 จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตข้าวภายใต้คุณภาพการผลิตที่ดี GAP
 หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การจัดการศัตรูข้าว
 ๒. การผลิตข้าวให้ได้มาตรฐาน GAP
 ๓. การผลิตข้าวครบวงจร
- หลักสูตรเสริม
๑. การแปรรูปภัณฑ์จากข้าว
  ๒. การจัดการของเหลือจากการผลิต

๒. ชื่อศูนย์ : วิสาหกิจชุมชนไข่เค็ม อสม. ไชยา
 สินค้าหลัก: ไข่เค็มไชยา
 สถานที่ตั้ง: ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนไข่เค็ม อสม. ไชยา หมู่ที่ 5 ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา
 ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางประสงค์ หิตอนันต์
 เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย
- 1) ผลิตไข่เค็มไชยา
  - 2) ผลิตขนมเต้าส้อ และขนมหวานจากไข่เค็มไชยา
  - 3) ผลิตเครื่องแกง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการและแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การบริหารจัดการและแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ

- ฐานการเรียนรู้ที่ 1   การผลิตไข่เค็มไชยา
 ฐานการเรียนรู้ที่ 3   การผลิตเครื่องแกงปักษ์ใต้
 ฐานการเรียนรู้ที่ 2   ผลิตขนมเต้าส้อ และขนมหวานจากไข่เค็มไชยา

ตารางที่ ๒๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/ กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์ข้าวชุมชน	ผลิตข้าว	๕	เลม็ด	นายสุธรรม ทองแถม	๐๘๑-๐๘๖๘๒๘๙
๒	วิสาหกิจชุมชนไข่เค็ม อสม.ไชยา	ไข่เค็มไชยา	๕	เลม็ด	นางประสงค์ หิตอนันต์	๐๘๑-๗๘๗๖๔๙๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๑ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ ตำบลเลม็ด

ชื่อประธาน : นายสุธรรม ทองแถม

ที่ทำการแปลงใหญ่ : หมู่ที่ ๕ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปีที่จัดตั้ง : ๒๕๖๐

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

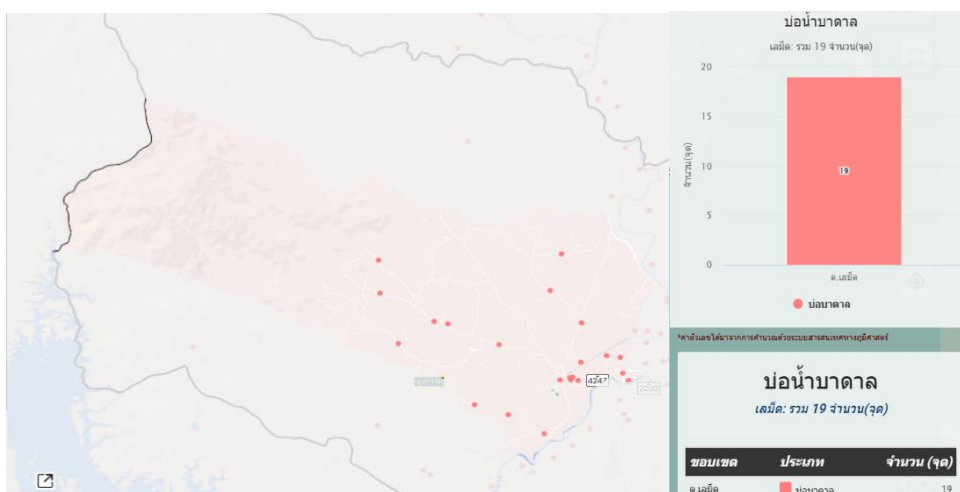
สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

ตำบลตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตร เป็นหลัก ประมาณ ๖๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น ๑๖ จุด

ภาพแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

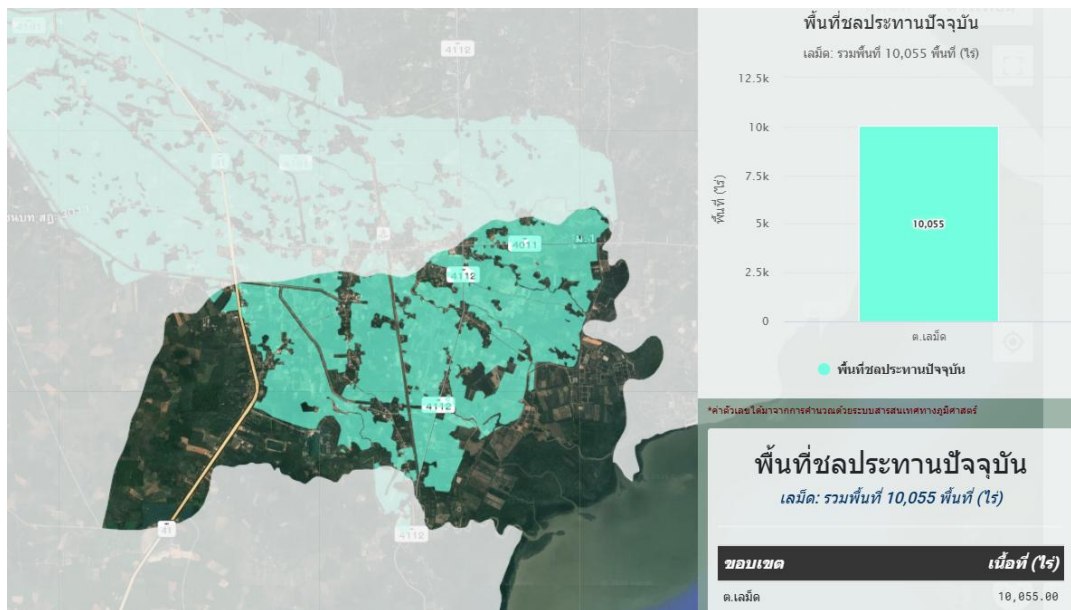

ภาพที่ ๒๒ แหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำชลประทาน น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำชลประทาน อ่างเก็บน้ำและบ่อธรรมชาติ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง และแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๒ จุด

ภาพแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๒๓ แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา
 (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม
 (๑) เขตความเหมาะสม

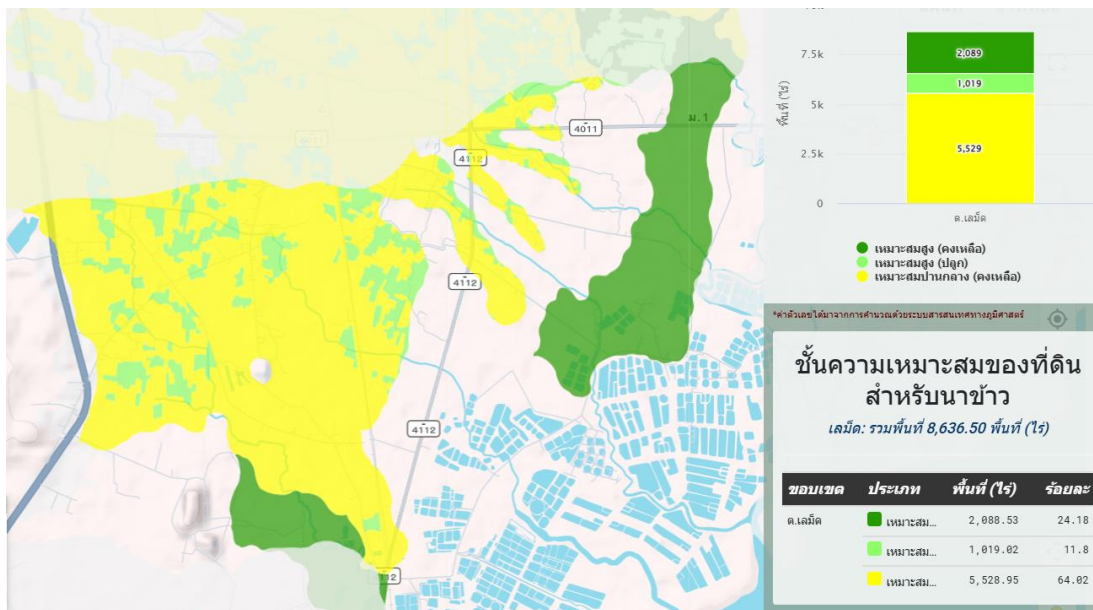
ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๒,๙๖๒.๑๕ ไร่ คิดเป็นแบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๔๖๒.๘๘ ไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๗๓.๘๕ ไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔,๑๐๙.๘๕ ไร่ และพื้นที่ไม่เหมาะสม ๑๐,๒๑๕.๕๗ ไร่

ตารางที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ๒๒,๖๑.๑๕ (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
เลม็ด	๘,๔๖๒.๘๘	๑๗๓.๘๕	๔,๑๐๙.๘๕	๑๐,๒๑๕.๕๗	๒๒,๙๖๒.๑๕

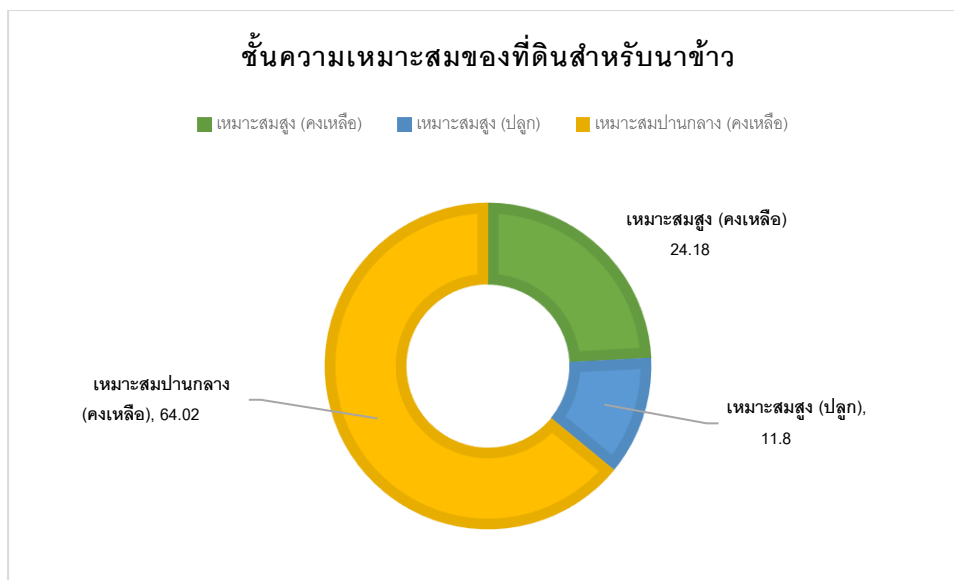
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> , ๒๕๖๙)

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๒๔ เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง

ภาพที่ ๒๕ ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

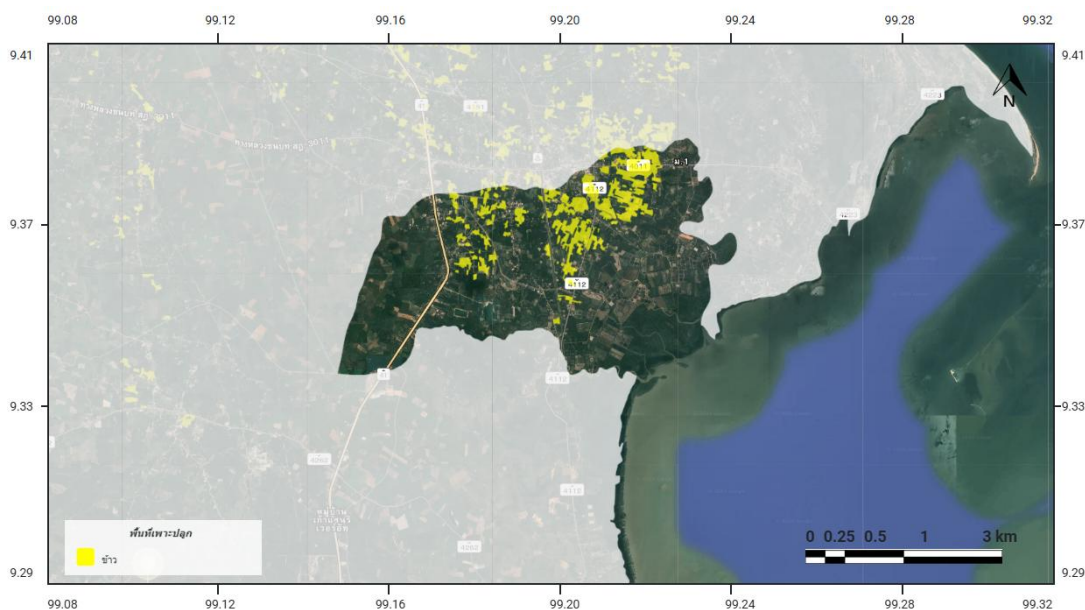
ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง มีการปลูกข้าวปีละ ๒ ครั้ง แบ่งออกเป็นนาปีช่วงเดือน พฤษภาคม – ตุลาคม และนาปรังในเดือน พฤศจิกายน – เมษายน โดยมีพื้นที่การปลูกข้าวในปี จำนวน ๕๒๖.๘๗ ไร่ ๑๓๕ครัวเรือน ปลูกมากที่สุด ในอำเภอยะโฮง โดยหมู่ที่ปลูกมากที่สุดได้แก่หมู่ที่ ๑ รองลงมาคือหมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๕๐	๒๑๒.๓๐	๒๑๒.๓๐	๕๐๖
๒	๓๒	๘๘.๓๐	๘๘.๓๐	-
๓	๒๒	๖๘.๐๐	๖๘.๐๐	๕๓๕
๔	๗	๒๕.๖๓	๒๕.๖๓	๕๑๔
๕	๒๔	๑๐๘.๐๐	๑๐๘.๐๐	๕๔๓
๖	๒	๑๒.๓๓	๑๒.๓๓	๕๓๒
๗	-	-	-	-
๘	-	๒๖.๑๗	๒๖.๑๗	๕๒๑
รวม	๑๓๕	๕๒๖.๘๗	๕๒๖.๘๗	๕๒๓

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

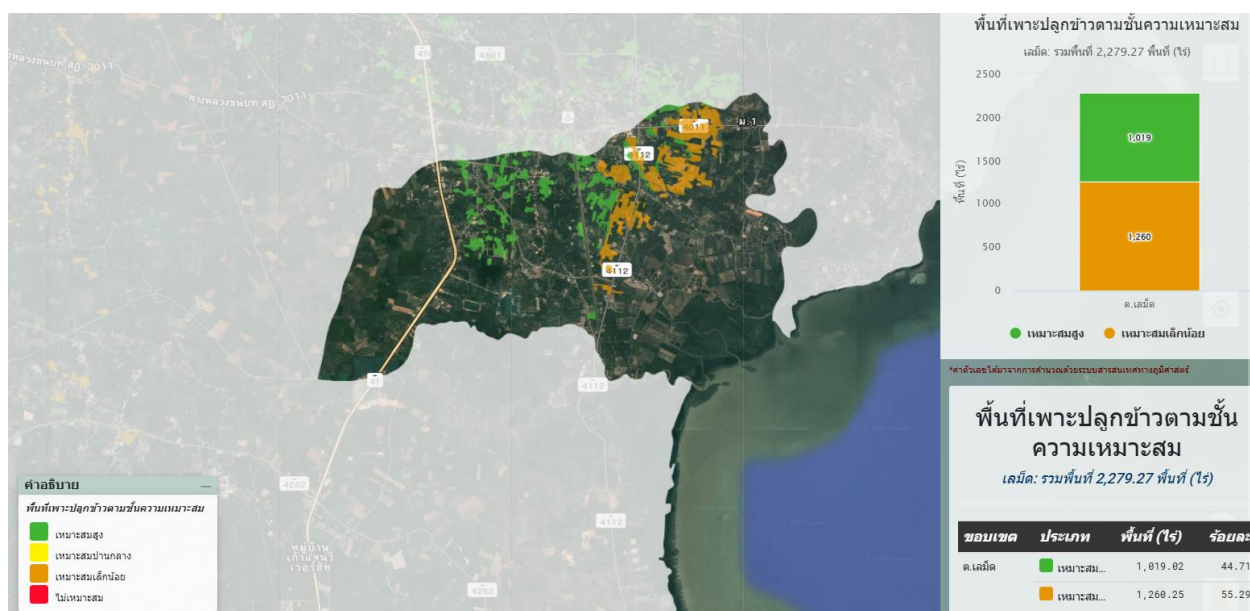
ตำบลเลม็ด อำเภอลำดวน มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๒๗๙.๒๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐๑๙.๐๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒๖๐.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๙

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอลำดวน

ตำบลเลม็ด	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
	๑๐๑๙.๐๒	๐	๑๒๖๐.๒๕	๐	๒๒๗๙.๒๗

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอลำดวน

ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอลำดวน

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอลำดวน)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ใช้พันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาดและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ คือ ปทุมธานี ๑ และ กข๔๑ ระยะเวลาใช้เมล็ดพันธุ์จากศูนย์ขยายพันธุ์พืช และ ศูนย์วิจัยข้าวในพื้นที่และการปลูกข้าวเพื่อทำเมล็ดพันธุ์เองบ้างในปัจจุบัน

(๒) การเตรียมดิน ใช้รถแทรกเตอร์ไถเตรียมดินช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม, เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ในนาหว่านข้าวแห้ง จะไถแปรโดยใช้รถแทรกเตอร์หรือรถไถเดินตาม หว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวประมาณ ๑๕ กก./ไร่ แล้วคราดกลบ ในเดือนสิงหาคม ส่วนนาดำที่ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณที่ดอน จะตกกล้าในเดือน กรกฎาคม แล้ว ไถแปร คราดน้ำซัง แล้วถอนกล้าข้าวมาปักดำในเดือน สิงหาคม

(๓) การปลูก นิยมทำนาหว่าน

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยระบบชลประทาน และน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา การทำนาดำช่วยควบคุมวัชพืชได้เป็นอย่างดี แต่ในพื้นที่นาลุ่มที่วัชพืชไม่รุนแรงสามารถทำนาหว่านข้าวแห้งช่วยลดต้นทุนค่าแรงงานได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการดูแลค้ำนาเพื่อรักษาระดับน้ำขังในนาให้พอดีกับการเจริญเติบโตของข้าว ก็เป็นการควบคุมวัชพืชอย่างได้ผล รวมทั้งมีผลต่อความแข็งแรงของต้นข้าวด้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑

: ข้าวไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ในประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวงอก หากไม่มีปุ๋ย ๑๖-๑๖-๘ ให้ใช้ปุ๋ยแอมโมเนียมฟอสเฟตสูตรต่างๆ เช่น ๑๖-๒๐-๐, ๑๘-๒๒-๐, ๒๐-๒๐-๐ และ ๑๘-๔๖-๐ แทนได้โดยใส่อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

: ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวงอก หากไม่มีปุ๋ย ๑๖-๑๖-๘ ให้ใช้ปุ๋ยแอมโมเนียมฟอสเฟตสูตรต่างๆ เช่น ๑๖-๒๐-๐, ๑๘-๒๒-๐, ๒๐-๒๐-๐ และ ๑๘-๔๖-๐ แทนได้โดยใส่อัตรา ๓๐-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (๐-๐-๖๐) อัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒

: ข้าวไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐) อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

: ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑-๐-๐) อัตรา ๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

(๗) การเก็บเกี่ยว ใช้รถเกี่ยวช่วยเดือน สิงหาคม - ตุลาคม และ กุมภาพันธ์ - เมษายน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว คุณภาพของข้าวได้รับผลกระทบจากขั้นตอนนี้มาก โดยเฉพาะจากการตากของฝนช่วงก่อน - หลังการเก็บเกี่ยว อย่างไรก็ตาม การจัดการแบบดั้งเดิมก็ใช้ได้ผลดี คือ ระบายน้ำออกนาให้แห้งพอดีในช่วงที่ข้าวสุกแก่ ใช้คนเก็บเกี่ยวแล้วตากสุ่มซัง ๓-๔ วัน หลังจากนั้นนำมารวมกองไว้รอคนนวดหรือใช้เครื่องนวด กองไว้ได้นานกว่า ๓๐ วัน โดยข้าวยังคงมีคุณภาพดี ข้าวเปลือกที่ได้จะมีความชื้นเฉลี่ย ๑๓-๑๕ % ตามมาตรฐาน นำไปเก็บรักษาในยุ้งฉางหรือใส่กระสอบป่านที่ทำความสะอาดและคัดชั้นส่วนข้าวที่ติดมากับกระสอบเดิมแล้ว ทั้งนี้ จะต้องติตรหัสของนาข้าวหรือของเกษตรกรที่กระสอบข้าวด้วย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เน้นการใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเลือกใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชที่มีอยู่อย่างรอบคอบ แล้วนำมาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม เพื่อลดปริมาณศัตรูพืชและคงไว้ซึ่งระดับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชหรือการใช้สิ่งแปลกปลอมอื่น ๆ อย่างคุ้มค่าและลดหรือหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม IPM เรบกวาระบบนิเวศเกษตรที่น้อยที่สุด และสนับสนุนกลไกการใช้ศัตรูธรรมชาติควบคุมศัตรูพืชในนาข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรใน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีการปลูกข้าวนาปีและนาปรัง. ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว	← △		→ ←→	▽		← △	→		←→	▽		△

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ.๒๕๖๘

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน

๔,๔๐๐.บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๒๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ	๓๕๐	-	๓๕๐	-	
ไถแปร	๓๕๐	-	๓๕๐	-	
พันธุ์ข้าว	๓๘๐	-	๓๘๐	-	
ปลูก (รถปลูก)	๑๓๐	-	๑๓๐	-	
ยากุมัวซ์พีช (๒ ครั้ง)	๔๐๐	-	๔๐๐	-	
ปุ๋ย	๖๕๐	-	๖๕๐	-	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๓๐๐	-	๓๐๐	-	
ค่าดูแล	๓๔๐	-	๓๔๐	-	
ค่าเก็บเกี่ยว	๖๐๐	-	๖๐๐	-	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	๒๐๐	-	
ค่าเช่าพื้นที่	-	-	๒๐๐	-	ในกรณีที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์เป็นของตนเอง
ค่าบริการ	-	-	-	-	
อื่นๆ	๕๐๐	-	๕๐๐	-	
รวม	๔,๐๐๐		๔,๔๐๐		

(ที่มา : .กรมการข้าว พ.ศ.๒๕๖๘

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

จากสถานการณ์การตลาดในปัจจุบัน ราคาผลผลิตข้าวในตลาดราคาปรับตัวสูงขึ้น ราคาผลผลิตในปี ๒๕๖๒ จะราคาสูงกว่าปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๑๒ จากปีก่อนหน้าส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่มากขึ้น ซึ่งพอผลิตเข้าช่วงจะเก็บเกี่ยวได้ จะมีพ่อค้าคนกลางเข้ามา พร้อมกับรถเก็บเกี่ยว หากในบางรายต้องการราคาตลาดที่สูงขึ้นก็จะตากเป็นเมล็ดแห้ง ซึ่งราคาตลาดจะสูงกว่าเกือบเท่าตัว

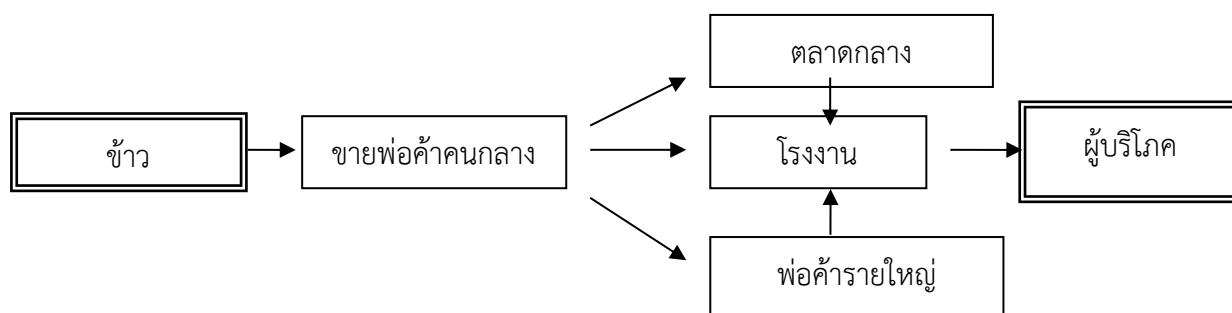
(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดของข้าวจะแบ่งออกเป็นดังนี้

๑. การผลิตเพื่อขายกลับคืนให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี ซึ่งเกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ และขายผลิตภัณฑ์ข้าวที่ได้คุณภาพที่ตามที่กำหนดไว้คืนกลับให้ศูนย์เพื่อทำเมล็ดพันธุ์

๒. ขายให้พ่อค้าคนกลางโดยจะมีพ่อค้าคนกลางเข้ามาเก็บเกี่ยวและรับผลิตไปเองเมื่อเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยว

๓. ขายเองตามตลาดทั่วไปในชุมชน มีการแปรรูป และสร้างบรรจุภัณฑ์ภายใต้กลุ่มและตลาดของตนเอง

ภาพที่ ๒๙ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) แหล่งรับซื้อ/โรงงาน

อำเภอไชยา ไม่มีแหล่งรับซื้อ และโรงงานในการผลิตแปรรูปข้าว โดยตรง แต่จะมีกลุ่มเกษตรกรที่มีการผลิตและแปรรูป ช่วยเหลือรับซื้อผลผลิตข้าวที่บางครั้งตกเกณฑ์มาตรฐาน ไม่สามารถขายคืนให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวได้ จึงขายให้แก่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อมาทำบรรจุภัณฑ์ขายภายใต้ชื่อการตลาดของกลุ่มเกษตรกรนั้นแทน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลเลม็ด มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการทำนา จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญผลิตข้าวได้ผลผลิตสูง และผ่านมาตรฐานการผลิตที่ดี ส่งขายให้แก่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี และเป็นแปลงต้นแบบในอำเภอไชยา

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายจิตร ถึงแก้ว	๑	เลม็ด	๖๒	การทำการเกษตร
๒	นายวิทยา คุ้มรักษ์	๑	เลม็ด	๖๒	การทำการเกษตร
๓	นายสุธรรม ทองเข้ม	๕	เลม็ด	๖๒	การทำการเกษตร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอยะยา พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๘ การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๒๙ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา

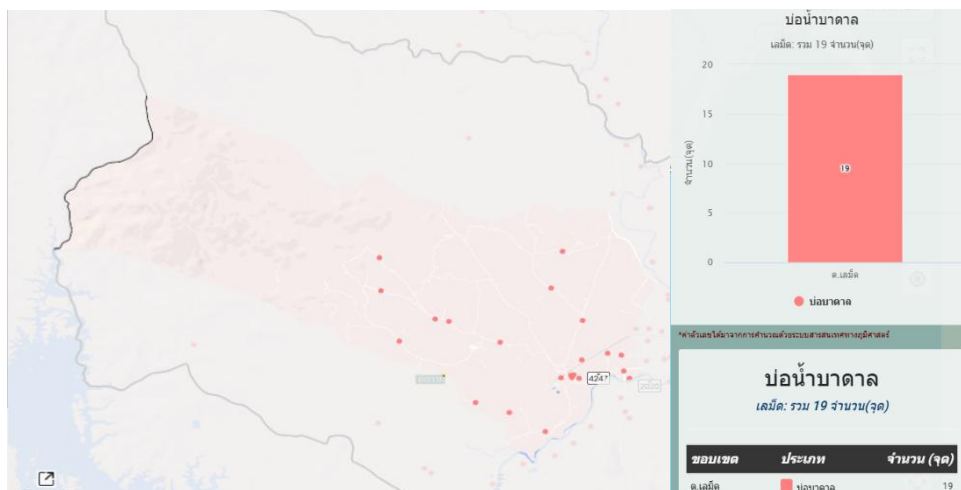
		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรปลูกข้าวในที่ดินของตนเองและที่เช่า	มีรถมาเก็บเกี่ยวในพื้นที่	มีโรงอบ และขายให้ผู้รวบรวมเพื่อการแปรรูป
	ปัญหา Pain point	แหล่งน้ำไม่เพียงพอในช่วงนาปรัง (ภัยแล้ง)	เกิดการผันน้ำ ดึงน้ำ สลับกันในการแจกจ่าย ในช่วงแล้ง	ข้าวได้รับความเสียหาย ผลผลิตไม่เต็มที่
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	เปลี่ยนเป็นปลูกพืชน้ำน้อย	เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดิน	มีพืชผักน้ำน้อยไว้จำหน่าย บริโภค
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรมีกลุ่มที่เข้มแข็ง	มีข้าวคุณภาพตามที่สมข. กำหนด	ขายข้าวคืนให้สมข. ในราคาที่สูงกว่าตลาด
	ปัญหา Pain point	เกษตรกรเข้าสู่วัยสูงอายุ	ขาดผู้สืบทอดในการทำนา	นาข้าวลดปริมาณลงเรื่อยๆ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้เครื่องจักรกลในการพ่นแรง	มี แอปในการวิเคราะห์โรคพืช	รู้เท่าทัน การป้องกันรักษาโรค และลดแรงงานภาคการเกษตร
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ข้าวที่สุก มีคุณภาพ	รถเก็บเกี่ยวมาให้บริการในนาข้าว	สามารถจำหน่ายได้ ทั้งข้าวสด และตากแห้ง
	ปัญหา Pain point	ผลผลิตขายในราคาถูก	ต้นทุนการทำนา สูง	เกษตรกรได้กำไรจากการทำนายน้อยมาก
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	การลดการขายข้าวสดในนาข้าว ในราคาถูก	แปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า	มีแบรนด์ข้าวสุขภาพ ส่งตรงจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

ตำบลตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตร เป็นหลัก ประมาณ ๖๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่่นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น ๑๖ จุด
- ภาพแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

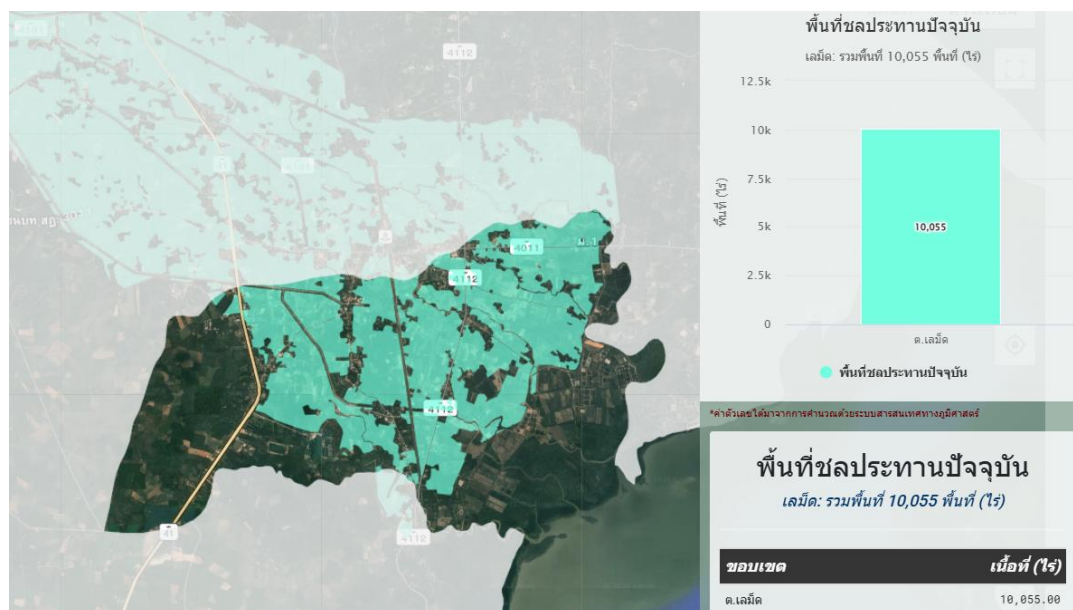

ภาพที่ ๓๐ แหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำชลประทาน น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำชลประทาน อ่างเก็บน้ำและบ่อธรรมชาติ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง และแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๒ จุด

ภาพแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๓๑ แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๒ พื้นที่ที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

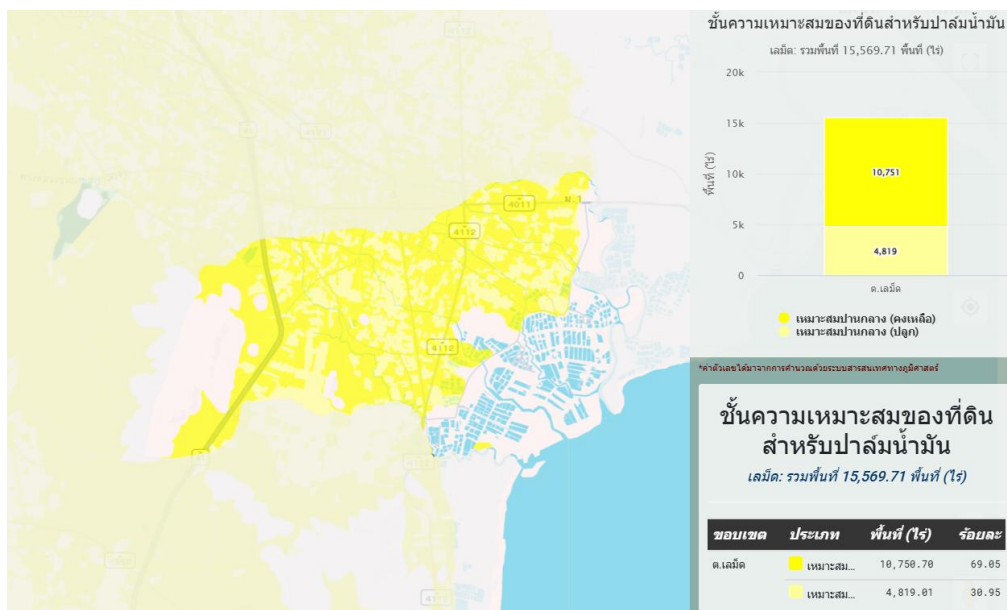
ตำบลเลม็ด มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด จำนวน ๒๒,๖๙๒.๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๕,๕๗๐.๐๗ ไร่ เหมาะสมเล็กน้อย ๖๘๗.๕๕ ไร่ และไม่เหมาะสม ๖๗๐๔.๕๒ ไร่

ตารางที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
เลม็ด	-	๑๕,๕๗๐.๐๗	๖๘๗.๕๕	๖๗๐๔.๕๒	๒๒,๖๙๒.๑๔

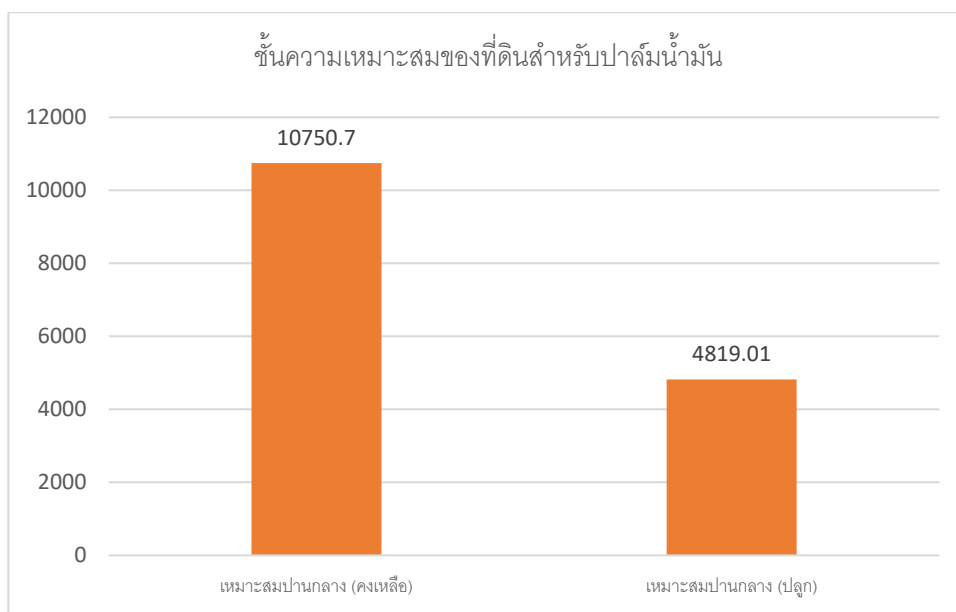
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> , ๒๕๖๖

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๓๒ เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา
 (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

ภาพร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา

ภาพที่ ๓๓ ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะไฮยา
 (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

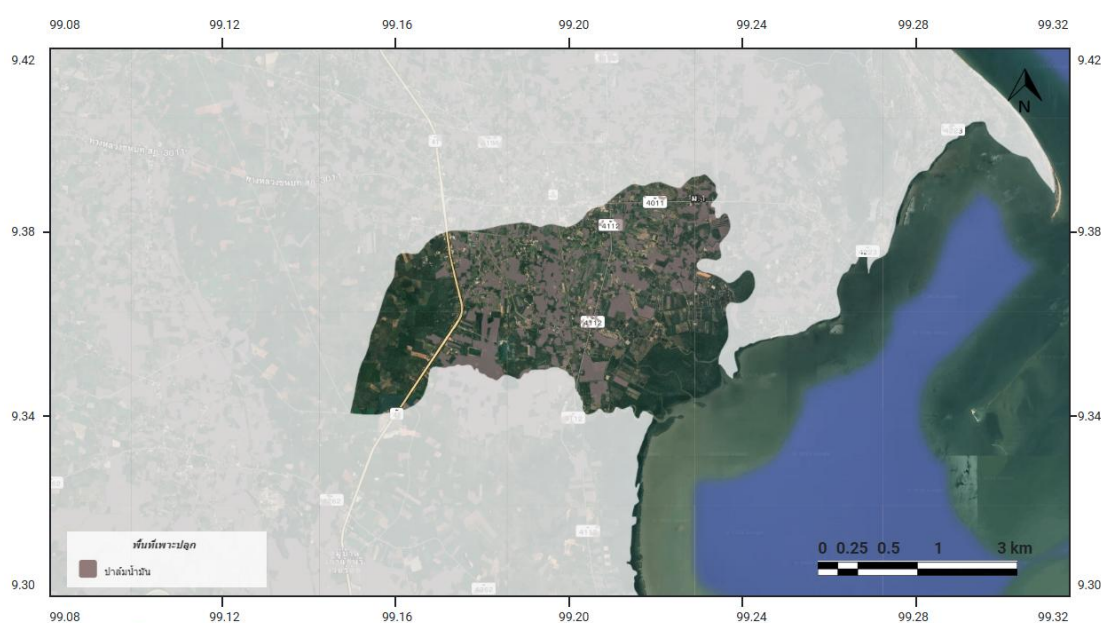
(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕,๕๘๗.๗๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ พื้นที่หมู่ที่ ๔ ตำบลเลม็ด รองลงมาคือหมู่ที่ ๗ และหมู่ที่ ๖ ตำบลเลม็ด ตามลำดับ ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน(ไร่)
เลม็ด	๕,๕๘๗.๗๗
รวม	๕,๕๘๗.๗๗

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> , ๒๕๖๙

แผนที่พื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน(พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลเลม็ด อำเภอยะโฮยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

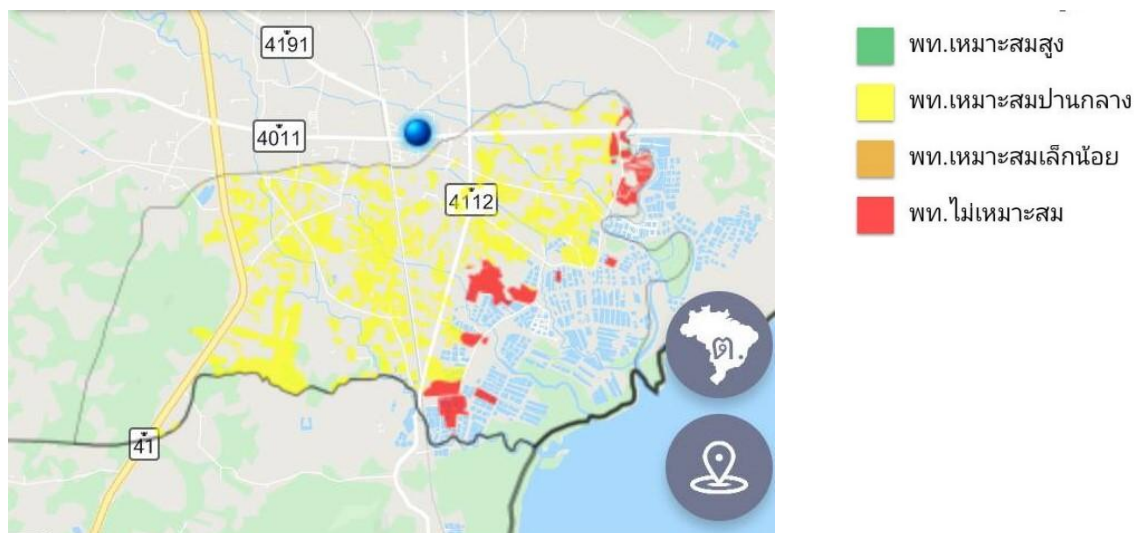
๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลเลม็ด มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด จำนวน ๕,๕๘๗.๗๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๘๑๙.๑๔ ไร่ เหมาะสมเล็กน้อย ๑.๐๘ ไร่ และไม่เหมาะสม ๗๖๗.๕๕ ไร่

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน .ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

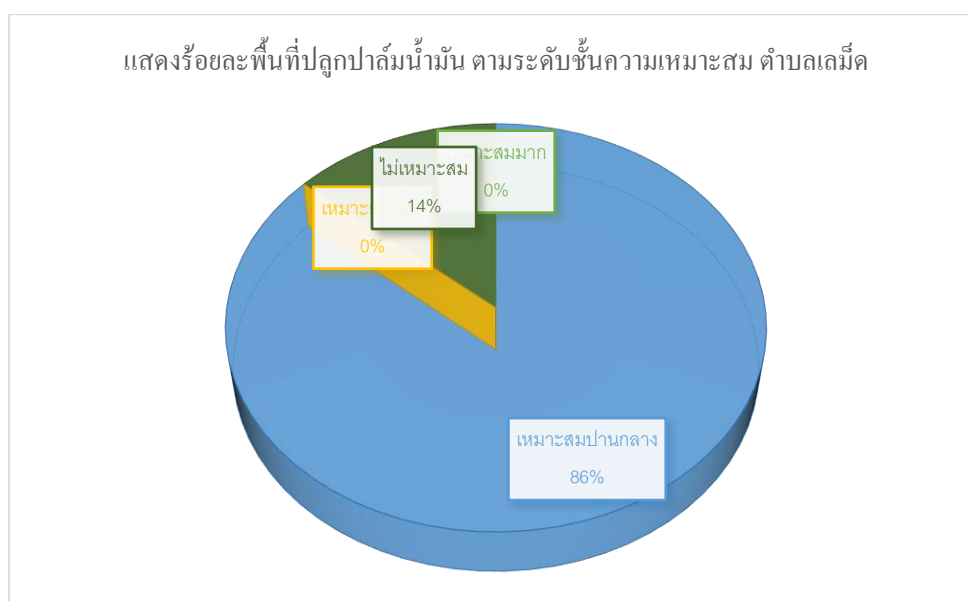
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
เลม็ด	-	๔๘๑๙.๑๔	๑.๐๘	๗๖๗.๕๕	๕๕๘๗.๗๗

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> , ๒๕๖๙

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> , ๒๕๖๙

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> , ๒๕๖๙

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรนิยมซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมัน สุราษฎร์ธานี กรมวิชาการเกษตร และพันธุ์อื่นๆ ที่รับการรับรองพันธุ์จากกรมวิชาการเกษตร

(๒) การเตรียมดิน เริ่มจากการบุกเบิกพื้นที่และการปรับสภาพพื้นที่สำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มต้นจากการโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่และเคลื่อนย้ายมากองรวมกัน จากนั้นปล่อยทิ้งไว้ให้แห้ง ระยะเวลา ประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงทำการเผา และไถพื้นที่และปรับสภาพพื้นที่ หากเป็นพื้นที่นาที่เสี่ยงน้ำท่วม เกษตรกรจะทำการยกร่อง และปลูกปาล์มในระบบร่องคู

(๓) การปลูก ระบบการปลูกปาล์มน้ำมันที่นิยมปลูก คือ ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะ ๙x๙x๙ เมตร โดยปลูกปาล์มน้ำมันในช่วงฤดูฝน (ไม่ควรปลูกช่วงปลายฤดูฝนต่อเนื่องถึงฤดูแล้ง) หรือหลังจากปลูกต้นกล้าแล้วจะต้องมีฝนตกอีกอย่างน้อยประมาณ ๓ เดือนจึงจะเข้าฤดูแล้ง การปลูกปาล์มน้ำมันจะต้องใช้ต้นกล้าพันธุ์ดีมีอายุประมาณ ๘ ถึง ๑๔ เดือน จำนวน ๒๒ ถึง ๒๕ ต้นต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

(๕) การดูแลรักษา การตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น การกำจัดวัชพืช การให้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว เป็นต้น แต่ในทางทฤษฎีแล้วต้องการตัดทางใบออกให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อช่วยในการปรุงอาหาร ปาล์มน้ำมันที่มีขนาดเล็กและยังไม่ให้ผลผลิต ควรตัดทางใบล่างสุดโดยรอบลำต้นออกก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบโคนต้น หลังจากนั้นจึงค่อยตัดทางใบในตำแหน่งเหนือขึ้นไป ส่วนปาล์มน้ำมันที่โตแล้วนิยมตัดทางใบให้เหลือสำหรับรองรับทะลายปาล์ม เพียง ๒ ทาง และเพื่อสะดวกในการเก็บเกี่ยวทางใบที่ถูกตัดเรียบร้อยแล้ววางเรียงให้กระจายไว้รอบโคนต้น หรือวางเรียงซ้อน ๒ ถึง ๓ ชั้น และวางเป็นแถวระหว่างแถวต้นปาล์ม จะเป็นการช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน และสามารถรักษาความชุ่มชื้นของดินได้อีกทางหนึ่งด้วย

(๖) การใส่ปุ๋ยปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน จะเป็นการใส่ปุ๋ยเดี่ยวของปาล์มน้ำมันที่มีอายุ ๕ ปีขึ้นไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ระยะเวลา และการแบ่งใส่

ควรจะใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยเมื่อมีสภาพอากาศแห้งแล้งจัดหรือมีฝนตกหนัก และในระยะปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย จำนวน ๔ ถึง ๕ ครั้ง และตั้งแต่ปีที่ ๒ เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย จำนวน ๓ ครั้งต่อปี ส่วนช่วงที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยคือ ช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน ตั้งแต่ปีที่ ๕ ขึ้นไป อาจพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ ๒ ครั้ง หากสภาพแวดล้อมเหมาะสมสำหรับการใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) ก็ควรจะแบ่งใส่ จำนวน ๓ ครั้งต่อปี และแนะนำให้ใช้สัดส่วน ๕๐ ต่อ ๒๕ ต่อ ๒๕ เปอร์เซนต์ สำหรับการใส่ปุ๋ย ในช่วงต้นฤดูฝน กลางฤดูฝน และปลายฤดูฝน และเมื่อแบ่งใส่ จำนวน ๒ ครั้งต่อปี ให้ใช้สัดส่วน ๖๐ ต่อ ๔๐ เปอร์เซนต์ ในช่วงระยะต้นฤดูฝนและก่อนปลายฤดูฝน ตามลำดับ

ช่วงต้นฤดูฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน

ช่วงกลางฤดูฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงปลายฤดูฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน

๒. วิธีการใส่ปุ๋ย

ปีที่ ๑ ใส่ปุ๋ยเมื่อมีการย้ายกล้าปลูก (กล้าปาล์มมีอายุ ๑๐ ถึง ๑๒ เดือน) ให้ใส่ร็อกฟอสเฟตเพื่อรองกันหลุม ประมาณ ๒๕๐ กรัมต่อหลุม เนื่องจากปุ๋ยนี้จะตกค้างเป็นประโยชน์ได้ระยะเวลา

๒ ถึง ๓ ปี จึงไม่จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยทุกปี และหลังจากปลูกแล้วทุก ๓ เดือน ก็ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO ต้นละ ๒๐๐ ถึง ๓๐๐ กรัม และใส่อีกครั้งเมื่อปลูกและมีอายุได้ ๖ เดือนในอัตราเดิม และใส่อีกครั้งเมื่ออายุ ๙ เดือนในอัตราเดิม

ปีที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุได้ ๑๘ เดือนใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ กรัม เมื่ออายุได้ ๒๔ เดือนเต็ม ใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือ ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๐.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๓ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๓๐ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๘๐๐ กรัม และเมื่อปาล์มอายุได้ ๓๖ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม

ปีที่ ๔ ใส่ปุ๋ยเมื่ออายุปาล์มได้ ๔๒ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟตอีกในอัตราต้นละ ๑ กิโลกรัม (สูตร ๐-๓-๐) และปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) อัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๕ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๖ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง โดยใช้ปุ๋ยสูตรเดิม คือครั้งแรกใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม

ปีที่ ๗ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัม ใส่ ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๑.๕ กิโลกรัม และครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๘ ใส่ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม ร่วมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) ในอัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมและปุ๋ยร็อกฟอสเฟต อัตราต้นละ ๒ กิโลกรัมครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ ในอัตราต้นละ ๒.๕ กิโลกรัม

ปีที่ ๙ การใส่ปุ๋ยตั้งแต่ปีที่ ๙ เป็นต้นไป ต้องใช้ปุ๋ยร็อกฟอสเฟต เพราะปุ๋ยร็อกฟอสเฟต ใส่ ๓ ปี ต่อครั้ง ไม่ต้องใส่ทุกปี ส่วนปุ๋ยสูตรอื่นๆ ยังคงใส่เหมือนเดิมทุกปี ดังนี้

ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๑-๑๑+๑.๒ MgO เป็นปุ๋ยหลักที่ใส่ให้กับปาล์มที่ปลูกในปีแรก

ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO เป็นสูตรปุ๋ยที่ใช้ใส่ต้นปาล์มทุกปี

ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ หรือ ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ โดยใช้ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ปุ๋ยทั้ง ๒ สูตรนี้ ใส่ให้ต้นปาล์มครั้งแรกของทุกปี

ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๔-๒๑ (หรือปุ๋ยสูตรตัวทำอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน) เป็นปุ๋ยที่ใส่ให้ต้นปาล์มทุกปี ละ ๑ ครั้ง (ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตใส่ทุกๆ ๒ ปี หรือทุกๆ ๓ ปี ก็ได้ ประมาณ ๒ กิโลกรัมต่อต้น

การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกใช้ปุ๋ยสูตร ๑๔-๙-๒๐+๒ MgO ผสมกับปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (สูตร ๐-๐-๖๐) หรือบางปีอาจจะใส่ร่วมกับปุ๋ยร็อกฟอสเฟต ด้วยเมื่อมีความจำเป็นเมื่อผสมปุ๋ยทั้ง ๓ สูตรนี้เข้าด้วยกันแล้ว จะต้องรีบใส่ให้ต้นปาล์มน้ำมันทันที ในสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่ ค่าใช้จ่ายเป็นค่าซื้อปุ๋ยจะเป็นค่าใช้จ่ายที่มากที่สุด และในบางครั้งก็อาจจะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า หรือเกิดการสูญเสียเปล่า ดังนั้นในสวนปาล์มน้ำมันขนาดใหญ่ จึงควรตระหนักเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต การใช้ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ดินใบปาล์มน้ำมัน

อัตราปุ๋ยและชนิดปุ๋ย ทั้งนี้เพื่อจะลดการสูญเสีย เนื่องจากขาดความเอาใจใส่ในการใส่ปุ๋ยให้มากที่สุด อย่างไรก็ตามความผิดพลาดต่างๆ ที่มักพบโดยทั่วไป เช่น การใส่ปุ๋ยในลักษณะเป็นบริเวณแคบๆ หรือกองไว้เป็นจุดๆ แทนที่จะหว่านให้ทั่วบริเวณนั้น อาจจะเป็นอันตรายกับรากและทำให้เกิดการสูญเสียเนื่องจากการชะล้างและไหลบ่าได้ เวลาในการใส่ปุ๋ยไม่เหมาะสม การใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความแห้งหรือเปียกเกินไป จะส่งผลต่อการสูญเสียไนโตรเจนมากที่สุด ปริมาณใส่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในปาล์มเล็ก ความไม่สมดุลระหว่างธาตุอาหารที่ใส่ ใส่ไม่ถูกต้อง (ใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือไม่เหมาะสม)

(๗) การเก็บเกี่ยว ตัดทะลายปาล์มน้ำมันอยู่ในระยะสุกพอดี คือทะลายปาล์มเริ่มมีผลร่วง แต่ไม่ควรตัดทะลายปาล์ม ที่ยังดิบอยู่ เพราะในผลปาล์มดิบยังมีสภาพเป็นน้ำและมีแป้งอยู่ ยังไม่แปรสภาพเป็นน้ำมัน ส่วนทะลายที่สุกเกินไปจะมีกรดไขมันอิสระสูง และผลปาล์มสดอาจมีสารบางชนิดอยู่ อาจเป็นอันตรายกับผู้บริโภคได้ โดยรอบของการเก็บเกี่ยว จะอยู่ในช่วงที่ผลปาล์มน้ำมันออกชุก ควรจะอยู่ในช่วง ๗ ถึง ๑๐ วันเก็บลูกร่วงที่อยู่บริเวณโคนปาล์มน้ำมันออกจนหมด แล้วก้านทะลายของปาล์มน้ำมันควรตัดให้สั้นและต้องให้ติดกับทะลาย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ขยายปาล์มสุก สด ไม่รดน้ำ

(๙) แผลงที่สำคัญ ได้แก่ หนอนหน้าแมว ตัวงูหลาบ และตัวงูแรด การป้องกัน ทำได้โดยการกำจัด ควรจะสร้างแมลงศัตรูธรรมชาติและไม่ควรใช้สารเคมีโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งให้กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ กำจัดไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย

ศัตรูที่สำคัญ ความเสียหายที่เกิดกับปาล์มน้ำมัน แบ่งตามอายุต้นปาล์มน้ำมันได้ ๒ ระยะ คือ

๑. ระยะตั้งแต่ปาล์มน้ำมันเริ่มปลูกใหม่จนถึงระยะเริ่มให้ผลผลิต (อายุ ๑ ถึง ๓ ปี) มักพบในสัตว์ประเภทเม่น หมูป่า หนู และอีเห็น โดยสัตว์เหล่านี้จะเข้ามากัดโคนต้นอ่อนและทางใบปาล์ม น้ำมันส่วนที่ติดกับพื้นดิน

๒. ระยะปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตจนหมดอายุการให้ผลผลิต (อายุ ๔ ถึง ๕ ปี) ศัตรูที่สำคัญคือ สัตว์ประเภทหนู ได้แก่ หนูนาใหญ่ หนูท้องขาว (หนูป่ามาเลย์ และหนูบ้านมาเลย์) หนูพุก หนูฟันขาวใหญ่ หนูท้องขาวสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังพบ เม่น กระแต หมูป่า และอีเห็น การป้องกันทำได้โดยการกำจัด การล้อมรั้วรอบโคนต้นปาล์มที่มีอายุ ๑ ถึง ๓ ปี การถางหญ้ารอบโคนต้นปาล์ม และการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติจำพวก งู พังพอน เหี้ยยว นกเค้าแมว และนกแสก เป็นต้น (กลุ่มส่งเสริมการเกษตร ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมการเกษตร)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน					←	→						
				←		△	△	△				
					▽	▽	▽	▽	▽	▽	▽	

สัญลักษณ์   ←→ ช่วงฤดูปลูก   △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว   ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๙)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลเลม็ด มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตปาล์ม น้ำมัน เป็นเงิน ๕,๐๔๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ ปี ๒๕๖๘ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

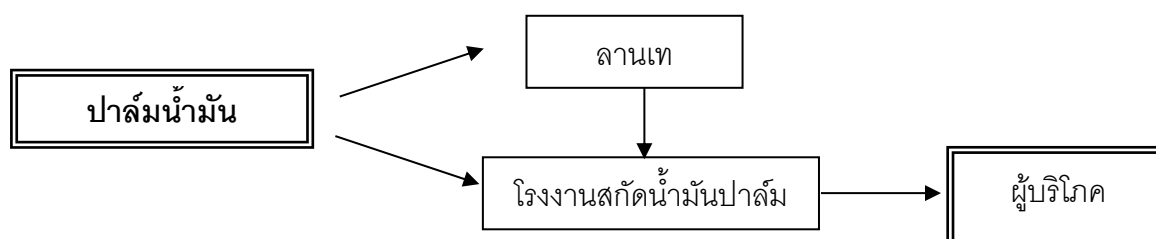
ต้นทุน/ไร่		รายรับ/ไร่	
รายการ	เงิน	รายการ	เงิน
1. ค่าต้นพันธุ์และค่าปลูก	140	ผลผลิต 3,000 กก/ไร่	12,000
2. ค่าเตรียมดิน	300	ราคาในท้องถิ่น 4.0 บาท/กก	
3. ค่าปุ๋ยเคมี	2,600	มูลค่ารวม 12,000 บาท/ไร่	
4. ค่าฉีดหญ้าและยาฆ่าหญ้า	200		
5. ค่าแต่งทาง	300		
6. ค่าเก็บเกี่ยวและขนส่ง	1,500		
รวม	5,040	รวม	12,000
หมายเหตุ รายได้ - ต้นทุน = กำไร 12,000 - 5,040 = 6,960 บาท			

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา เมื่อเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมัน จากแปลงของเกษตรกรแล้ว จะมีการรวบรวมผลผลิตและรีบส่งไปยังโรงงานสกัดน้ำมันดิบภายในเวลา ๒๔ ชั่วโมง หรือส่งวันต่อวัน มิเช่นนั้นจะทำให้ผลผลิตเสียหาย เกิดกรด และการเน่าเสีย คุณภาพลดลง เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยการจ้างลานเท ลานเทเป็นผู้รวบรวมส่งโรงงานปาล์ม

- เกษตรกรจะนำผลผลิตไปขายให้กับลานเทและโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ซึ่งตั้งอยู่ในตำบล

ภาพที่ ๓๘ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน ของตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) ปริมาณความถี่ผลผลิตรวม (Demand)/รวมปริมาณความต้องการผลผลิตแหล่งรับซื้อไม่จำกัด ปริมาณการรับซื้อ

(๓) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานสินค้า

เมื่อนำข้อมูลปริมาณของผลผลิตที่ผลิตได้ (Supply และ Demand) ของปาล์มน้ำมันมาเปรียบเทียบกัน ทำให้ทราบข้อมูลว่าภายในขอบเขตพื้นที่ของตำบลตะกุกเหนือ พบว่าแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมันสามารถรับซื้อได้ตลอด แต่มีปัญหาราคापาล์มน้ำมันเริ่มต่ำเท่านั้น เนื่องจากกลไกการตลาด ที่มีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูง

(๔) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา มีแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน จำนวน ๒ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นลานเท กระจายอยู่ในตำบล

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลเลม็ด มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น คือ มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และใช้ปุ๋ยสั่งตัด และมีการทำระบบน้ำในแปลงปาล์มน้ำมัน ทำให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอำเภอไชยา จากเดิมอยู่ที่ ๓.๓ ตัน/ไร่/ปี เป็น ๔.๒-๕ ตัน/ไร่/ปี และยังส่งผลทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง

ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางสาวรำภา มุสิโก	๔	เลม็ด	ไชยา	๒๕๖๓	ส่งเสริมเกษตร
๒	นายสุชีพ มุสิโก	๔	เลม็ด	ไชยา	๒๕๖๓	ส่งเสริมเกษตร
๓	นายจิตร ถึงแก้ว	๑	เลม็ด	ไชยา	๒๕๖๓	ส่งเสริมเกษตร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๘ การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ปาล์มน้ำมัน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่เหมาะสม มีแหล่งน้ำธรรมชาติ สนับสนุน	มีลานเทกระจายตัวหนาแน่นตามชุมชน และอยู่ใกล้โรงงานสกัดในพื้นที่ใกล้เคียง	เชื่อมต่อกับโรงกลั่นและอุตสาหกรรมพลังงานในจังหวัดและส่วนกลางได้สะดวก
	ปัญหา Pain point	พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มเสี่ยงน้ำท่วมซ้ำซาก และการขยายพื้นที่ปลูกทับซ้อนเขตป่า	การกระจุกตัวของลานเทในบางจุดทำให้เกิดการแย่งซื้อและกดราคา	ข้อจำกัดด้านผังเมืองในการขยายโรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องในพื้นที่

	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ปลูก และวางแผนระบบระบายน้ำ	ใช้ Smart Logistics วางแผนเส้นทางขนส่งเพื่อลดระยะทางและต้นทุนน้ำมัน	พัฒนา Digital Mapping เพื่อโซนนิ่งพื้นที่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรรายย่อยเป็นกลุ่มหลัก มีความเชี่ยวชาญแต่ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	ผู้ประกอบการลานเทมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนในชุมชน	ผู้บริโภคและภาคอุตสาหกรรมต้องการสินค้าที่ตรวจสอบย้อนกลับได้
	ปัญหา Pain point	ขาดแรงงานฝีมือในการตัดปาล์ม และขาดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ลานเทบางแห่งขาดทักษะในการคัดกรองคุณภาพปาล์มตามมาตรฐาน (ปาล์มดิบปนมามาก)	เกษตรกรและลานเทยังไม่เข้าใจมาตรฐานการส่งออก (เช่น RSPO) อย่างถ่องแท้
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	แอปฯ "สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล" เพื่อให้คำแนะนำรายแปลง และแพลตฟอร์มจ้างแรงงานตัดปาล์ม	ระบบ E-Learning อบรมมาตรฐานการรับซื้อ และแอปฯ เช็กราคารับซื้อแบบ Real-time	ใช้ระบบ Traceability (Blockchain) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ซื้อปลายทาง
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลผลิตส่วนใหญ่เป็นผลปาล์มสด (FFB) สายพันธุ์มาตรฐาน	ผลผลิตถูกแปรรูปเป็นน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) และผลิตภัณฑ์พลอยได้	สินค้าปลายทางคืออุปโภคบริโภคและพลังงานสะอาด
	ปัญหา Pain point	เปอร์เซ็นต์น้ำมันต่ำ (เฉลี่ยต่ำกว่า ๑๘%) เนื่องจากการตัดปาล์มดิบ	คุณภาพน้ำมันดิบไม่คงที่ และการจัดการของเสีย (น้ำเสีย/กาก) มีต้นทุนสูง	สินค้าขาดการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Addition) เน้นขายเป็นวัตถุดิบราคาถูก
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	เทคโนโลยี AI Image Recognition ช่วยวิเคราะห์ความสุกของหลายปาล์มก่อนตัด	ติดตั้งระบบ IoT Sensors ในโรงงานเพื่อควบคุมคุณภาพการหีบน้ำมันตลอด ๒๔ ชม.	พัฒนาแพลตฟอร์ม B2B Marketplace เชื่อมโยงน้ำมันเกรดพรีเมียมสู่โรงงานอุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอาง

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการส่งเสริมและพัฒนายกระดับมาตรฐานสินค้าทางการเกษตรแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนายกระดับมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน (GAP/RSPO) และลดต้นทุนการผลิต
๓. แนวทางการพัฒนา	สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจังหวัดด้านการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาเกษตรกรสู่การผลิตที่ได้มาตรฐานสากล
๔. หลักการและเหตุผล	ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของพื้นที่ตำบลเลม็ด เกษตรกรยังประสบปัญหาด้านคุณภาพผลผลิตและต้นทุนการผลิตสูง การพัฒนาความรู้ด้านมาตรฐานการผลิต (เช่น GAP หรือ RSPO) และการจัดการสวนอย่างถูกต้อง จะช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของโรงงานสกัด สามารถลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และยกระดับสินค้าเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล เพื่อแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงและพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมันให้ได้มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการจัดการสวนอย่างถูกวิธีเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของตลาด
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายได้รับการอบรมความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร มีการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ จำนวน ๑ แห่ง และมีเกษตรกรร้อยละ ๘๐ ที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์มาตรฐาน (GAP/RSPO) เพิ่มขึ้นเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้อย่างน้อยร้อยละ ๕-๑๐ ต่อรอบการผลิต
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าปาล์มน้ำมัน ๒. จำนวนแปลงเรียนรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพที่จัดตั้งขึ้น จำนวน ๑ แห่ง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๘. กิจกรรมหลัก	๑. กิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าทางการเกษตรแก่เกษตรกร ๒. กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอ (สนง.กษอ.), ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.), องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๕ (ต่อเนื่อง ๕ ปี)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณดำเนินการ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกร ๓๐ รายใน ต.เลม็ด ได้รับการอบรมความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า - มีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการผลิตปาล์มคุณภาพ ๑ แห่ง - เกษตรกรมีความเข้าใจหลักเกณฑ์มาตรฐาน GAP หรือ RSPO
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ: เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันได้คุณภาพสูงขึ้นและลดต้นทุนการผลิตได้จริง เชิงคุณภาพ: รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น สินค้าเป็นที่ยอมรับระดับสากล และกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งขึ้นสู่ระดับวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๓๗ แสดงแบบสรุปโครงการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานลดต้นทุนการผลิตและส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๓. แนวทางการพัฒนา	การใช้สารเคมีทางการเกษตรและการฟื้นฟูทรัพยากรดินเพื่อการเกษตรมูลค่าสูง
๔. หลักการและเหตุผล	ระบุถึงที่มาที่ไป หลักการและเหตุผลของโครงการ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	ปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงจากการพึ่งพาปุ๋ยเคมีจากภายนอก การส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จะช่วยลดค่าใช้จ่าย เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปรับปรุงโครงสร้างดิน และส่งเสริมระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร - เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในครัวเรือน
๗. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๘. กิจกรรมหลัก	- อบรมให้ความรู้ด้านการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างถูกวิธี - ฝึกปฏิบัติการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุในท้องถิ่น - ติดตามผลการนำไปใช้ในแปลงเกษตรของเกษตรกร
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอ (สนง.กษอ.), ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.), องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๕ (ต่อเนื่อง ๕ ปี)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณดำเนินการ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (รวม ๒๕๐,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาโครงการ)
๑๒. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ๓๐ ราย ได้รับการอบรมและฝึกปฏิบัติจริง - เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตได้เองสำหรับใช้ในพื้นที่การเกษตร
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ: เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายจากการซื้อปุ๋ยเคมีภายนอก เชิงคุณภาพ: ดินมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ระบบนิเวศทางการเกษตรยั่งยืน ลดการปนเปื้อนสารเคมี และเกษตรกรมีความมั่นคงทางรายได้จากต้นทุนที่ต่ำลง

ตารางที่ ๓๘ แสดงแบบสรุปโครงการการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงยอ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลง
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัยและระบบนิเวศเกษตรยั่งยืน
๓. แนวทางการพัฒนา	การยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยและการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM)
๔. หลักการและเหตุผล	เกษตรกรในพื้นที่ยังพึ่งพาสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสัดส่วนสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เอง เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย หรือเมตาไรเซียม จะช่วยลดต้นทุน เพิ่มความปลอดภัยของผลผลิต และสนับสนุนระบบการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมี ๒. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์อย่างถูกต้อง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๓๐ ราย ในพื้นที่ ม.๑-ม.๗ ต.เลม็ด ได้รับการอบรมและฝึกปฏิบัติจริง - เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญในพื้นที่มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองในชุมชนอย่างน้อย ๑ ชนิด - เกษตรกรสามารถลดการใช้สารเคมีลงอย่างน้อยร้อยละ ๒๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๑-๗ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๘. กิจกรรมหลัก	๑. การอบรมให้ความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืชสำคัญในพื้นที่ ๒. การฝึกปฏิบัติ (Workshop) การผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ (เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย) เพื่อนำไปใช้งานจริง
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอ (สงน.กษอ.), ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.), องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๕ (ต่อเนื่อง ๕ ปี)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณดำเนินการ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (รวม ๒๕๐,๐๐๐ บาท ตลอดระยะเวลาโครงการ)
๑๒. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกร ๓๐ ราย ใน ต.เลม็ด มีทักษะการผลิตสารชีวภัณฑ์ - มีปริมาณสารชีวภัณฑ์พร้อมใช้งานในระดับครัวเรือนและชุมชน - เกษตรกรสามารถจำแนกโรคและแมลงศัตรูพืชเบื้องต้นได้
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ: ต้นทุนการผลิตลดลงจากการลดสัดส่วนการใช้สารเคมี เชิงคุณภาพ: เกษตรกรและผู้บริโภคมีสุขภาพที่ดีขึ้น ระบบนิเวศในไร่นามีความสมดุล และยกระดับมาตรฐานสินค้าสู่เกษตรกรปลอดภัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่
ตารางที่ ๓๙ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/ กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่งงบประมาณ	ปีที่ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนา ยกระดับมาตรฐานสินค้าทาง การเกษตร	๑. มีการผลิตปาล์มน้ำมัน คุณภาพ ๒. สามารถลดต้นทุนการ ผลิต	๑. อบรมให้ความรู้ ๒. จัดทำแปลงเรียนรู้	- เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย (ม. ๑ - ม.๗ เล่มด) จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการอบรมให้ความรู้ ด้านมาตรฐานสินค้า - เกิดการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้าน การผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ จำนวน ๑ แห่ง - เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักเกณฑ์การจัดการสวน ตามมาตรฐาน (เช่น GAP หรือ RSPO)	- เกษตรกรสามารถผลิตปาล์ม น้ำมันที่มีคุณภาพสูงขึ้น สอดคล้อง กับความต้องการของโรงงานสกัด - เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการ ผลิตลงได้จากการจัดการสวนอย่าง ถูกวิธี	- รายได้สุทธิของครัวเรือน เกษตรกรในตำบลเพิ่มขึ้น สูงขึ้นอย่างยั่งยืน - สินค้าเกษตรจากพื้นที่อำเภอ ไชยาเป็นที่ยอมรับในระดับ สากลและสามารถตรวจสอบ ย้อนกลับได้ - เกิดความเข้มแข็งของกลุ่ม เกษตรกรและยกระดับสู่การ เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีอำนาจ ต่อรองทางการตลาด	สนง.เกษตร/ ศบกด./ อบต..	งบประมาณดำเนินการ: ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (ต่อเนื่องปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๕)
๒. โครงการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์	๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิต	๑. อบรมให้ความรู้ ๒. ฝึกปฏิบัติ	- เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๐ ราย ได้รับการ อบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติ จริงเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ - เกษตรกรมีปริมาณปุ๋ยอินทรีย์ ที่ผลิตได้เองเพื่อนำไปใช้ในพื้น ที่การเกษตร	- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการ ผลิตจากการลดการใช้ปุ๋ยเคมีจาก ภายนอก - ดินในพื้นที่การเกษตรมีความ สมบูรณ์และมีคุณภาพดีขึ้นจาก การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน	เกษตรกรมีความมั่นคงทาง รายได้เพิ่มขึ้นจากต้นทุนที่ต่ำลง และผลผลิตที่มีคุณภาพ สม่ำเสมอ - ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมใน พื้นที่เกษตรกรรมมีความยั่งยืน และลดการปนเปื้อนของ สารเคมี	สนง.เกษตร/ ศบกด./ อบต..	งบประมาณดำเนินการ: ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (ต่อเนื่องปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๕)
๓. โครงการการผลิตขยายสารชีว ภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดโรคและ แมลง	๑. เพื่อลดต้นทุนในการใช้ สารเคมี ๒. เกษตรกรมีความรู้ในการ ผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์มาก ขึ้น	๑. อบรมให้ความรู้ ๒. ฝึกปฏิบัติ	- เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๐ ราย ในพื้นที่ เป้าหมาย (ม.๑ - ม.๗ เล่มด) ได้รับการอบรมให้ความรู้และฝึก ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการผลิตและ ใช้สารชีวภัณฑ์	- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการ ผลิตจากการลดสัดส่วนการใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช - เกษตรกรมีทักษะและพึ่งพา ตนเองได้ในการจัดการศัตรูพืชด้วย วิธีผสมผสาน (IPM)	- สุขภาพของเกษตรกรและ ผู้บริโภคดีขึ้นจากการลดการ สัมผัสและปนเปื้อนสารเคมี ร้ายแรง - ระบบนิเวศในพื้นที่ เกษตรกรรมมีความสมดุลมาก ขึ้น มีแมลงศัตรูธรรมชาติ เพิ่มขึ้น	สนง.เกษตร/ ศบกด./ อบต..	งบประมาณดำเนินการ: ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (ต่อเนื่องปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๕)

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/ กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่งงบประมาณ	ปีที่ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
			<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญในพื้นที่ - มีปริมาณสารชีวภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเองพร้อมสำหรับนำไปใช้ในสวนเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ความปลอดภัยของผลผลิตเกษตรมีมากขึ้นเนื่องจากการลดสารตกค้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ ซึ่งส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันและรายได้ที่ยั่งยืน 		

บรรณานุกรม

- Agri-map*. (22 มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://agri-map-online.moac.go.th>
- องค์การบริหารส่วนตำบลเลม็ด. (21 มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://www.thakhanoncity.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2569). เข้าถึงได้จาก ระบบนำเสนอแผนที่ชุดดิน (Soil Series) มาตรฐาน 1:25,000: <https://eis.ldd.go.th/lddeis/SoilView.aspx>
- Weather Spark*. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://th.weatherspark.com/>
- สถิติข้อมูลน้ำรายจังหวัด. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://tiservice.hii.or.th/>
- สำนักงานกองช่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://www.suratpao.go.th/>
- ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://farmer.doae.go.th/>
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอไชยา. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://gcontact.gcc.go.th/>
- สำนักงานประมงจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก สำนักงานประมงอำเภอไชยา: https://www4.fisheries.go.th/Local/index.php/main/view_activities/67/139807
- สำนักทะเบียนอำเภอไชยา. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/>
- ที่ทำการปกครองอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก กรมการปกครอง: <https://www.facebook.com/thithakar.pkkrxng.xaphex.khirathnikhm/>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอไชยา. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก สพอ.ไชยา - กรมการพัฒนาชุมชน: <https://khirirat.cdd.go.th/th/page/item/index/id/23>
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://suratthani.web.cpd.go.th/>
- รายงานผลงานวิจัยและพัฒนาด้านพืชและเทคโนโลยีการเกษตร. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก กรมวิชาการ
เกษตร: <https://www.doa.go.th/>
- google maps*. (มกราคม 2569). เข้าถึงได้จาก <https://www.google.com/maps>

ภาคผนวก

โครงการ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยคอก,ปุ๋ยอินทรีย์,ปุ๋ยชีวภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันพบว่าการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับความเสื่อมโทรมของที่ดิน มีการใช้ที่ดินที่ไม่ถูกต้อง และเหมาะสมตามหลักวิชาการ ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ขาดการอนุรักษ์ดินและน้ำ ประกอบกับมีพื้นที่ดินที่มีปัญหาต่อการทำการเกษตร เช่น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินทรายจัด จากความเสื่อมโทรมของที่ดินนี้ก่อให้เกิดผลเสียอย่างมากมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การใช้ทรัพยากรที่ดินเป็นไปอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมาก จึงจำเป็นต้องมีการฟื้นฟูพัฒนาและอนุรักษ์ที่ดิน ที่เสื่อมโทรมให้กลับสู่สภาพเดิม

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการปรับปรุงบำรุงดิน
- เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เพื่อให้มีรายได้จากการใช้ปุ๋ยคอก,ปุ๋ยอินทรีย์,ปุ๋ยชีวภาพ

๓. เป้าหมาย

ดำเนินการในตำบลเสม็ดทุกหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๒๐ ราย จำนวน ๑๔๐ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

- หมู่ที่ ๑ - ๗ ตำบลเสม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๕. ระยะเวลา

- มกราคม- ธันวาคม ๒๕๖๙

๖. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปริมาณงาน	ระยะเวลา	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ	๗ กลุ่ม / ๑๔๐	ม.ค.- ก.พ.๖๙	- สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา
๒. ประชุมชี้แจงโครงการต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการฯ	๒๐ ราย	ก.พ.๖๙	- สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา
๓. จัดทำรายละเอียดแผนโครงการ	๑ โครงการ	มี.ค.๖๙	- คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ - สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา
๔. เสนอแผนโครงการ	๑ โครงการ	มี.ค.๖๙	- สำนักงานเกษตรอำเภอไชยา - ศูนย์บริการฯ
๕. ดำเนินการ	๗ กลุ่ม/๑๔๐ ราย	ม.ค.-ธ.ค. ๖๙	- คณะกรรมการศูนย์บริการฯ - กรมพัฒนาที่ดิน
๖. สรุปประเมินผลการดำเนินงาน	๗ กลุ่ม/๑๔๐ ราย	ม.ค.-ธ.ค. ๖๙	

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
- ๒) ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพื่อพิจารณา
- ๓) จัดทำรายละเอียดแผนงาน/โครงการ
- ๔) เสนอแผนงาน/โครงการ
- ๕) ดำเนินการ
- ๖) สรุปผลและรายงาน

๗.๑ รายละเอียดโครงการ

- ใช้จ่ายในการทำปุ๋ย เฉลี่ยหมู่บ้านละ ๑๐,๐๐๐ บาท
จำนวน ๗ หมู่บ้าน เป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท

๗.๒ การบริหารโครงการ

ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ

- * กรมส่งเสริมการเกษตร
- * ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- * พัฒนาที่ดิน

๘. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

- ค่าวัสดุดิบ ทางกรเกษตร ๗๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรเรียนรู้ในการใช้ประโยชน์จากปุ๋ยหมัก ในการปรับปรุงบำรุงดิน ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- สามารถอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เพื่อให้มีรายได้จากการใช้ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยอินทรีย์, ปุ๋ยชีวภาพในชุมชน

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มแผนพัฒนาการเกษตรฯ ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ที่แนบมาพร้อมหนังสือแจ้งจังหวัด
๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง กราฟหรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน